

კულტურული მემკვიდრეობის ზონის კეთილმოწყობა კაცხის მონასტერთან

ქვე-პროექტის ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე
ზემოქმედების სკრინინგი და გარემოზე
ზემოქმედების მიმოხილვა

რეგიონალური განვითარების მეორე პროექტი
დაფინანსებული მსოფლიო ბანკის მიერ

ოქტომბერი, 2015

ქვე-პროექტის ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე ზემოქმედების სკრინინგი და კლასიფიცირება

კაცხის მაცხოვრის შობის სახელობის ტაძარი მდებარეობს იმერეთის რეგიონში ჭიათურას მუნიციპალიტეტში, სოფელ კაცხში. თბილისიდან დაშორებულია 190 კმ-ით. სოფელ კაცხამდე მისვლა შესაძლებელია თბილისი-ჭიათურა ან თბილისი-ზესტაფონის საავტომობილო გზით.

ქვე-პროექტის ფარგლებში დაგეგმილია:

1. ტურისტული ინფრასტრუქტურის მოწყობა კაცხის საკათედრო ტაძრის მოპირდაპირე მხარეს, ჭიათურა-ზესტაფონი გზის გასწვრივ, სანიტარული კვანძების ჩათვლით;
2. ავტოსადგომის მოწყობა;
3. პანორამული გადასახედი ტერასის მოწყობა;
4. ტურისტული ინფრასტრუქტურისა და ტაძრისთვის სასმელი წყლის მიწოდების სისტემის მოწყობა;
5. ვიზიტორთა ცენტრის შიდა კანალიზაციისა და საკანალიზაციო წყლის გამწმენდი ნაგებობის მოწყობა.
6. კაცხის ტაძრის მიმდებარე გზის რეაბილიტაცია.

კაცხის ტაძრის მიმდებარედ ტურისტული ინფრასტრუქტურის მოწყობა ითვალისწინებს:

1. ტურისტული ინფრასტრუქტურის მოწყობა კაცხის საკათედრო ტაძრის მოპირდაპირე მხარეს, ჭიათურა-ზესტაფონი გზის გასწვრივ, წყალმომარაგება-კანალიზაციის მოწყობის ჩათვლით;
2. ავტოსადგომის მოწყობა;
3. პანორამული გადასახედი ტერასის მოწყობა.

ტურისტული ინფრასტრუქტურა ეწყობა ტერიტორიაზე საერთო ფართობით 2240 მ². ტერიტორია რეგისტრირებულია, როგორც მუნიციპალური საკუთრება.

ვიზიტორთა ცენტრი (133.35 მ²) იქნება ერთსართულიანი კარკასული ნაგებობა, რომელიც მოპირკეთებულია ბუნებრივი ფლეთილი ქვით, გამოყენებულია მაგარი ჯიშის ხის მასალები და გადახურულია კერამიკული კრამიტით. ვიზიტორთა ცენტრში განთავსდება საინფორმაციო-ტურისტული ბიურო, ღია ტერასა (53,30 მ²), დახურული ბანი (35.01 მ²), წყარო, საზოგადოებრივი სანიტარული კვანძები. შენობაში მოეწყობა გათბობისა და გაგრილების შერეული სისტემა სპლიტ სისტემის ტიპის კონდიციონერების საშუალებით. გაგრილე ხდება სპლიტ სისტემის ტიპის კონდიციონერების საშუალებით, ხოლო გათბობა კონდიციონერებისა და დამატებით ელექტრო-გათბობლების საშუალებით.

ავტოსადგომი გათვალისწინებულია როგორც მსუბუქი, ისე ავტობუსების პარკირებისათვის და ითვალისწინებს მოძრაობისა და მობრუნების ორგანიზებას. ავტოსადგომი მოიკირწყლება ბეტონის ჭვირული ფილებით. შესაძლებელია ავტოსადგომის შემდგომი გაფართოება მიმდებარე გაზონის კონფიგურაციის

ცვლილებით. ვიზიტორთა ცენტრის ტერიტორია დასავლეთით სრულდება კეთილმოწყობილი პანორამული ტერასით, რომელიც უსაფრთხოების მოაჯირითაა შემოზღუდული.

კაცხის ტაძართან ტურისტული ინფრასტრუქტურა დაპროექტდა კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის სააგენტოს მოთხოვნის შესაბამისად. პროექტი მუნიციპალური განვითარების ფონდში ოფიციალურად წარმოდგენილი იქნა 2014 წლის 7 ივლისის #10/12/912 წერილით.

ქვე-პროექტის ფარგლებში დაგეგმილია კაცხის ტაძრის გვერდით მდებარე საავტომობილო გზის რეაბილიტაცია საერთო სიგრძით 140 მეტრი (გზის სიგანეა 7 მეტრი). სარეაბილიტაციო გზა არის შიდასახელმწიფოებრივი მნიშვნელობის გომი-საჩხერე-ჭიათურა-ზესტაფონის საავტომობილო გზის მარჯვენა მიერთება 77-ე კილომეტრში. გზის მონაკვეთი გადის მთიან რელიეფზე. დღეის მდგომარეობით გზის ასფალტბეტონის საფარი ძლიერ დეფორმირებულია. პროექტით გათვალისწინებულია გზის საფარის აღდგენა ასფალტ-ბეტონის ფენით, ბორდიურთან შეთავსებული კიუვეტის მოწყობა გზის სავალი ნაწილიდან წყლის აცილებისათვის, გაბიონის დამცავი კედლის მოწყობა (45 მ), ტროტუარების მოწყობა, საგზაო ნიშნების განთავსება. გარდა აღნიშნულისა გათვალისწინებულია ტროტუარების მოწყობა ეკლესიის მიმდებარედ გომი-საჩხერე-ჭიათურა-ზესტაფონის საავტომობილო გზაზე, მოაჯირებით. ფეხით მოსიარულეთა უსაფრთხოების გაზრდის მიზნით მოეწყობა სიჩქარის შემამცირებელი ბარიერები, გადასასვლელი და საგზაო გამაფრთხილებელი ნიშნები.

წყლის მიწოდება მოხდება არსებული ბუნებრივი წყაროდან გადატუმბვის გზით.

კაცხის ეკლესიის წყალმომარაგების რეაბილიტაცია მოიცავს:

- **მდ. კაცხურას სანაპიროზე არსებული წყაროს კაპტაჟის აღდგენას.** წყაროს წყლის არსებული მარტივი მიმღები სრულად დაზიანდა 2013 წლის საგაზაფხულო წყალდიდობების შედეგად. ქვე-პროექტის ფარგლებში დაგეგმილია კაპიტალური საკაპტაჟე ნაგებობის აშენება, საიდანაც წყალი არსებული თვითდენითი მილით (440 მ) მიეწოდება რეზერვუარს და სატუმბ სადგურს;
- **რეზერვუარის (25 მ³), სატუმბო სადგურისა და საქლორატოროს მოწყობა** (შენობაში საერთო ფართობით 9 მ²);
- **სასმელი წყლის წნევიანი პოლიეთილენის მილის (973,8 მ) განთავსება** სატუმბოდან წყლის რეზერვუარამდე;
- **სასმელი წყლის ერთი რეზერვუარის მოწყობა ეკლესიის მიმდებარედ;**
- **სასმელი წყლის თვითდენითი პოლიეთილენის მილის (258 მ) განთავსება** რეზერვუარიდან ვიზიტორთა ცენტრამდე.

საკანალიზაციო სისტემა მოიცავს საკანალიზაციო წყლების ბიოლოგიური გამწმენდი ნაგებობის (წარმადობა 4 მ³/დღელამეში) და კანალიზაციის გამომყვანი კოლექტორების ინსტალაციას. საკანალიზაციო წყლები ვიზიტორთა ცენტრიდან კოლექტორით მიეწოდება გამწმენდ ნაგებობას, საიდანაც გაწმენდილი წყალი მილით ჩაედინება მდ. კაცხურაში.

ტურისტული ინფრასტრუქტურა ეწყობა მიწის ნაკვეთზე, რომელიც რეგისტრირებულია, როგორც მუნიციპალური საკუთრება. ამავე ნაკვეთზე განთავსდება საკანალიზაციო წყლების გამწმენდი ნაგებობა. ასევე, მუნიციპალურ საკუთრებაში არსებულ მიწის ნაკვეთზე განთავსდება წყლის რეზერვუარი. გზაც, რომლის რეაბილიტაციაც დაგეგმილია ქვე-პროექტის ფარგლებში, რეგისტრირებულია, როგორც მუნიციპალური საკუთრება.

მიწის ნაკვეთი, რომელზეც უნდა მოეწყოს წყლის რეზერვუარი და სატუმბო სადგური საქლორატოროთი, რეგისტრირებულია, როგორც სახელმწიფო საკუთრება. მიწის ნაკვეთის მიმდებარედ განთავსებულია ორი მცირე ნაგებობა (20 მ² და 12,96 მ²). ერთ-ერთი მათგანი გამოიყენება ადგილობრივი ადმინისტრაციის მიერ, როგორც სატუმბო სადგური, საიდანაც წყალი მიეწოდება სოფლის მოსახლეობას. მეორე, მცირე ზომის ნაგებობაში, ადგილობრივ მოსახლეს მოწყობილი აქვს საკალმახე. ქვე-პროექტის ფარგლებში წყლის რეზერვუარი განთავსდება არსებულ სატუმბ სადგურსა და საკალმახეს შორს. საკალმახით სარგებლობაზე ქვე-პროექტით გათვალისწინებული სამუშაოები ზეგავლენას არ მოახდენს. ახალი სატუმბო სადგური საქლორატოროთი აშენდება არსებულის გვერდით. ტერიტორიას კვეთს წყლის მილი, რომელსაც იყენებს ადგილობრივი მოსახლე. ქვე-პროექტის ფარგლებში დაგეგმილი სამუშაოები ზეგავლენას არ მოახდენს ადგილობრივი მოსახლეობისათვის წყლის მიწოდებაზე.

სასმელი წყლის მიწოდებისა და კანალიზაციის მილების ნაწილი გადის სახელმწიფო ტყის ფონდის ტერიტორიაზე (სულ 230 მ²), რომელიც სპეციალური დანიშნულებით სარგებლობისათვის გადმოეცა მუნიციპალური განვითარების ფონდს 2 წლის ვადით.

(A) ზეგავლენის იდენტიფიცირება

<p>აქვს თუ არა ქვე-პროექტს საგრძნობი ზეგავლენა გარემოზე?</p>	<p>ქვე-პროექტს აქვს მცირე უარყოფითი ზემოქმედება ბუნებრივ გარემოზე და მოსალოდნელია, რომ მას ექნება გრძელვადიანი დადებითი ზეგავლენა სოციალურ გარემოზე.</p>
<p>რაში მდგომარეობს ქვე-პროექტის მნიშვნელოვანი დადებითი და უარყოფითი ზეგავლენა გარემოზე?</p>	<p>მოსალოდნელია, რომ ქვე-პროექტს ექნება დადებითი ხანგრძლივადიანი სოციალური ზემოქმედება კაცხის მონასტერის კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლის მიმდებარედ ტურისტული ინფრასტრუქტურის მოწყობის გზით.</p> <p>ტურისტული ინფრასტრუქტურის მოწყობა ხელს შეუწყობს ძეგლის ტურისტული მიმზიდველობის ამაღლებას. ტურისტების რაოდენობის ზრდას ექნება დადებითი სოციალური ზეგავლენა, გააუმჯობესებს რა დასაქმების შესაძლებლობებს. ქვე-პროექტის განხორციელება შექმნის ახალ სამუშაო ადგილებს ადგილობრივი მოსახლეობისათვის და გაზრდის მათ შემოსავლებს.</p>

	<p>ტურისტული ინფრასტრუქტურის ობიექტების დიზაინი არის სადა. მასალების შემოთავაზებული მორფოლოგია და გამოყენება, როგორც ჩანს, შეხამებული იქნება ბუნებრივ გარემოსთან.</p> <p>ვიზიტორთა ცენტრის მშენებლობა გააუმჯობესებს ტურისტული მომსახურების ინფრასტრუქტურას და წვლილს შეიტანს იმერეთის რეგიონში ტურიზმზე დაფუძნებული ეკონომიკის და კულტურული მემკვიდრეობის სფეროს განვითარებაში.</p> <p>მიუხედავად იმისა, რომ ქვე-პროექტი განხორციელდება კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლის სიახლოვეს, მის ფარგლებში არ არის დაგეგმილი ძეგლის სტრუქტურულ ელემენტებთან დაკავშირებული სამუშაოები. შესაბამისად, ქვე-პროექტის ზეგავლენა ძეგლის სტრუქტურულ მთლიანობასა და ისტორიულ ღირებულებაზე არის მინიმალური.</p> <p>ვინაიდან ქვე-პროექტი ხორციელდება კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლის უშუალო სიახლოვეს, დიდია შემთხვევითი არქეოლოგიური ობიექტების გამოვლენის ალბათობა მიწის სამუშაოების დროს.</p> <p>მოსალოდნელი უარყოფითი ზეგავლენა ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე სავარაუდოდ იქნება ხანმოკლე და ტიპური საშუალო მასშტაბის სარეაბილიტაციო სამუშაოებისათვის მოდიფიცირებულ გარემოში: ხმაური, მტვერი, ვიბრაცია, მანქანა-მექანიზმების გამონაბოლქვი, სამშენებლო ნარჩენების წარმოქმნა, სამანქანო და ფეხით მოსიარულეთა მოძრაობის შეფერხება.</p> <p>სასმელი წყლის მიწოდებისა და საკანალიზაციო მიწების ნაწილი განთავსდება სახელმწიფო ტყის ფონდის ტერიტორიაზე. თუმცა, წყალმომარაგებისა და საკანალიზაციო სისტემების მოწყობა ქვე-პროექტის ფარგლებში არ საჭიროებს ხეების მოჭრას.</p> <p>ოპერირების ფაზაში ტურისტული ნაკადის ზრდამ შეიძლება გამოიწვიოს არაპირდაპირი უარყოფითი ზეგავლენა გარემოზე, როგორცაა ნარჩენების წარმოქმნის ზრდა, ვანდალიზმის რისკი და სხვა.</p>
--	--

	<p>ოპერირების ფაზაში უზრუნველყოფილი უნდა იქნეს წარმოქმნილი ნარჩენებისა და საკანალიზაციო წყლების შესაბამისი მართვა, გარემოზე ზემოქმედების შემცირების მიზნით.</p>
<p>შესაძლოა, რომ ქვე-პროექტს ჰქონდეს რაიმე მნიშვნელოვანი ზეგავლენა ადგილობრივ თემებზე ან ზემოქმედების ქვეშ მყოფ სხვა პირებზე?</p>	<p>ქვე-პროექტის განხორციელება არ მოითხოვს მიწის ნაკვეთების გამოსყიდვას.</p> <p>ტურისტული ინფრასტრუქტურა ეწყობა მიწის ნაკვეთზე, რომელიც რეგისტრირებულია, როგორც მუნიციპალური საკუთრება. გზაც, რომლის რეაბილიტაციაც დაგეგმილია ქვე-პროექტის ფარგლებში, რეგისტრირებულია, როგორც მუნიციპალური საკუთრება.</p> <p>მიწის ნაკვეთი, რომელზეც უნდა მოეწყოს წყლის რეზერვუარი და სატუმბი სადგური საქლორატოროთი, რეგისტრირებულია, როგორც სახელმწიფო საკუთრება. ტერიტორია, რომელზეც უნდა განთავსდეს მეორე რეზერვუარი (ეკლესიის მიმდებარედ) რეგისტრირებულია, როგორც მუნიციპალური საკუთრება.</p> <p>სასმელი წყლის მიწოდებისა და კანალიზაციის მიწების ნაწილი გადის სახელმწიფო ტყის ფონდის ტერიტორიაზე (სულ 230 მ²), რომელიც სპეციალური დანიშნულებით სარგებლობისათვის გადმოეცა მუნიციპალური განვითარების ფონდს 2 წლის ვადით.</p> <p>ხანგრძლივადიანი სოციალური ზეგავლენა იქნება დადებითი (ტურისტული ნაკადის ზრდა, კერძო სექტორის მოზიდვა ტურიზმის სექტორში ინვესტირებისათვის (სასტუმროები, რესტორნები, სავაჭრო და გასართობი ადგილები და სხვა).</p> <p>უარყოფითი ზეგავლენა მოკლევადიანია, შემოფარგლულია ქვე-პროექტის განხორციელების ადგილით და დაკავშირებულია ზემოთ აღნიშნულ შემაწუხებელ ფაქტორებთან.</p>

(B) შემარბილებელი ღონისძიებები

<p>განხილული იქნა თუა რა პროექტირებისას ქვე-პროექტის ალტერნატივები?</p>	<p>განხილული იქნა ავტოსადგომისა და სხვა სტრუქტურული ელემენტების განლაგების ადგილების ალტერნატივები და შეირჩა ოპტიმალური ვარიანტი.</p>
<p>რა შემარბილებელი ღონისძიებებია განსაზღვრული?</p>	<p>მშენებლობის ფაზაში მოსალოდნელი უარყოფითი ზეგავლენები შესაძლოა მარტივად შემსუბუქდეს შემდეგი ღონისძიებების გატარებით: სამშენებლო ადგილის შემოსაზღვრა, მოძრაობის მართვა, მანქანა-დანადგარების შესაბამისი მოვლა, სამუშაო საათების დაცვა, სამშენებლო ნარჩენების ორგანიზებულად განთავსება ოფიციალურად შეთანხმებულ ადგილას.</p> <p>მიწის სამუშაოების დროს არქეოლოგიური ობიექტის გამოვლენის შემთხვევაში, კონტრაქტორმა დაუყონებლივ უნდა შეწყვიტოს სამუშაოები და მიაწოდოს ინფორმაცია მუნიციპალური განვითარების ფონდს, რომელიც, თავის მხრივ, დაუყონებლივ აწვდის ინფორმაციას კულტურისა და ძეგლთა დაცვის სამინისტროს. სამუშაოების განახლება შესაძლებელი იქნება მხოლოდ კულტურისა და ძეგლთა დაცვის სამინისტროდან წერილობითი თანხმობის მიღების შემდგომ.</p> <p>ვიზიტორთა ცენტრისა და ეკლესიისათვის უსაფრთხო სასმელი წყლის მიწოდების მიზნით მოხდება მისი დაქლორვა. დამონტაჟდება საკანალიზაციო წყლების ბიოლოგიური გამწმენდი მოწყობილობა, რათა თავიდან იქნეს აცილებული დაბინძურება ვიზიტორთა ცენტრის საკანალიზაციო წყლებით.</p> <p>სამშენებლო საქმიანობების განხორციელების მიმდებარე ტერიტორიებზე არსებული მრავალწლოვანი ხეები მოინიშნება, შემოიფარგლება და თავიდან იქნება აცილებული მათი დაზიანება. კონტრაქტორი ვალდებულია, სამუშაოების დაწყებამდე მოახდინოს სასმელი წყლისა და საკანალიზაციო სისტემის მიღების მარშრუტის მონიშვნა შესაბამისი კვალიფიკაციის სპეციალისტის მონაწილეობით, რათა თავიდან იქნას აცილებული ხეების მოჭრა.</p>
<p>წინა მსგავსი ქვე-პროექტების განხორციელებიდან მიღებული რა გამოცდილება იქნა</p>	<p>ტურისტული ინფრასტრუქტურის თავდაპირველ დიზაინში შეტანილი იქნა ცვლილებები, როგორცაა საინჟინრო დეტალები კონსტრუქციების მდგრადობის</p>

<p>გათვალისწინებული პროექტირებისას?</p>	<p>გამლიერებისათვის, ასევე დაემატა დეტალები შეზღუდული შესაძლებლობების მქონე პირებისათვის ინფრასტრუქტურის გამოყენების შესაძლებლობის უზრუნველყოფისათვის.</p>
<p>იყვნენ თუ არა ჩართულნი დაინტერესებული თემები? ქვე-პროექტის პროექტირებისას სათანადოდ მოხდა თუ არა მათი ინტერესებისა და ცოდნის გათვალისწინება?</p>	<p>ქვე-პროექტის ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე ზემოქმედების მიმოხილვის დოკუმენტის და მართვის გეგმის საჯარო განხილვა კაცხის თემის წარმომადგენლების მონაწილეობით ჩატარდა 2015 წლის 1 ოქტომბერს. შეხვედრის ოქმი თანდართულია.</p>

(C) კატეგორიზაცია და დასკვნა

სკრინინგის შედეგებზე დაყრდნობით,

ქვე-პროექტი კლასიფიცირდა, როგორც გარემოსდაცვითი კატეგორია:

A

B

C

გარემოსდაცვითი სკრინინგის დასკვნა:

1. ქვე-პროექტი უარყოფილია
2. ქვე-პროექტი მიღებულია

რისკების შეფასები საფუძველზე, ქვე-პროექტი საჭიროებს:

1. გარემოსდაცვითი ღონისძიებების საკონტროლო სიის შევსებას მცირე სამშენებლო და სარეაბილიტაციო სამუშაოებისათვის
2. გარემოზე ზემოქმედების მიმოხილვას, გარემოსდაცვითი ღონისძიებების გეგმის შემუშავების ჩათვლით

სოციალური ზემოქმედების სკრინინგი

ინფორმაცია სოციალური ზემოქმედების სკრინინგისათვის		კი	არა
1	ინფორმაცია ქვეპროექტების ობიექტების მფლობელობის და კუთვნილების სტატუსის შესახებ არის ხელმისაწვდომი და სარწმუნო? (სკრინინგი ვერ დასრულდება ზემოხსენებულის მოპოვებამდე)	✓	
2	გამოიწვევს თუ არა ქვე-პროექტის განხორციელება ხელმისაწვდომობის შეზღუდვას სამეურნეო რესურსებზე, როგორცაა მიწა, საძოვარი, წყალი, კომუნალური მომსახურება, საჯარო სივრცე ან სხვა რესურსებზე, რომლებზეც მოსახლეობა არის დამოკიდებული?		✓
3	გამოიწვევს თუ არა ქვე-პროექტის განხორციელება ცალკეული პირების ან ოჯახების განსახლებას ან მოითხოვს თუ არა მიწის ნაკვეთის/ნაკვეთების (მუდმივ ან დროებით საჯარო ან კერძო საკუთრებაში არსებულის) შესყიდვას?		✓
4	გამოიწვევს თუ არა ქვე-პროექტის განხორციელება მოსავლის, ხეხილის და შინამეურნეობის ინფრასტრუქტურის (როგორცაა დამხმარე ნაგებობები, ღობე, არხი, ბელელი, გარე საპირფარეშოები, სამზარეულო და ა.შ.) დროებით ან მუდმივ დანაკარგს?		✓
<p>თუ ზემოთ დასმულ ნებისმიერ კითხვაზე პასუხი არის „დიახ“ (გარდა პირველი კითხვისა) მაშინ უნდა ამოქმედდეს უსაფრთხოების პოლიტიკა OP/BP 4.12 არანებაცოფლობითი განსახლება, ხოლო შემარბილებელი ღონისძიებები უნდა განხორციელდეს OP/BP 4.12 -ს და განსახლების პოლიტ-კის ჩარჩო დოკუმენტის მიხედვით.</p>			
კულტურული რესურსების უსაფრთხოების სკრინინგის ინფორმაცია		დიახ	არა
5	საჭიროებს თუ არა ქვე-პროექტის განხორციელება მიწის სამუშაოებს ისტორიული, არქეოლოგიური ან კულტურული მემკვიდრეობის ობიექტების სიახლოვეს?	✓	
<p>თუ პასუხი მე-5 კითხვაზე არის „დიახ“ , მაშინ გამოყენებული უნდა იქნას მსოფლიო ბანკის უსაფრთხოების პოლიტიკა OP/BP 4.11 - ფიზიკური კულტურული რესურსები და შემთხვევით აღმოჩენების განკარგვა უნდა განხორციელდეს OP/BP 4.11-ით და გარემოზე ზემოქმედების მართვის ჩარჩო დოკუმენტით განსაზღვრული პროცედურების შესაბამისად.</p>			

გარემოზე ზემოქმედების მიმოხილვა და გარემოსდაცვითი ღონისძიებების გეგმა

1. შესავალი

1.1 საფუძველი

საქართველოს მთავრობამ 2010 წლის 25 ივნისს დაამტკიცა საქართველოს რეგიონული განვითარების 2010-2017 წწ. სახელმწიფო სტრატეგია (მთავრობის დადგენილება #172), რომელიც მომზადდა საქართველოს რეგიონული განვითარებისა და ინფრასტრუქტურის სამინისტროს მიერ. სტრატეგიის მთავარი მიზანია ხელშემწყობი გარემოს შექმნა რეგიონების სოციალურ-ეკონომიკური განვითარებისთვის და ცხოვრების დონის ამაღლება. აღნიშნული მიზანი მიღწეული უნდა იქნეს დაბალანსებული სოციალურ-ეკონომიკური განვითარებით, გაზრდილი კონკურენტულობით და რეგიონების სოციალურ-ეკონომიკური განვითარების დონის გათანაბრებით.

იმერეთში არსებული ტურისტული და სასოფლო-სამეურნეო პოტენციალის უკეთ გამოყენებისათვის და შიდა სოციალურ-ეკონომიკური უთანასწორობის შესამცირებლად, საქართველოს მთავრობამ თხოვნით მიმართა მსოფლიო ბანკს იმერეთის რეგიონული განვითარებისათვის ფინანსური მხარდაჭერის თაობაზე. საქართველოს მთავრობისა და მსოფლიო ბანკის მიერ ერთობლივად მომზადდა რეგიონული განვითარების მეორე პროექტი და მსოფლიო ბანკის მიერ გამოყოფილი იქნა სესხი მისი განხორციელებისათვის.

კაცხის მონასტერთან კულტურული მემკვიდრეობის ზონის კეთილმოწყობის ქვე-პროექტი არის რეგიონული განვითარების მეორე პროექტის ნაწილი, რომელიც მომზადდება, განიხილება, დამტკიცდება და განხორციელდება საქართველოს კანონმდებლობისა და მსოფლიო ბანკის პოლიტიკების შესაბამისად.

1.2 ინსტიტუციონალური სტრუქტურა

საქართველოს მუნიციპალური განვითარების ფონდი არის საჯარო სამართლის იურიდიული პირი, რომლის მიზანია ხელი შეუწყოს ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოების ინსტიტუციონალურ და ფინანსურ შესაძლებლობათა გაძლიერებას, ადგილობრივ ინფრასტრუქტურასა და მომსახურებაში სახსრების ინვესტირებას, ადგილობრივი მოსახლეობის ძირითადი ეკონომიკური და სოციალური მომსახურების მდგრად საფუძველზე გაუმჯობესებას. მუნიციპალური განვითარების ფონდი არის რეგიონული

განვითარების მეორე პროექტის განმახორციელებელი ორგანიზაცია და პასუხისმგებელია მის ყოველდღიურ მართვაზე, გარემოსდაცვითი და სოციალური უსაფრთხოების პოლიტიკის განხორციელების ჩათვლით.

მუნიციპალური განვითარების ფონდი აშხადებს და მსოფლიო ბანკს წარუდგენს რეგიონული განვითარების პროექტის ფარგლებში ქვე-პროექტების შეფასების ანგარიშებს, რომელთაც თან ერთვის ქვე-პროექტის გარემოსდაცვითი და სოციალური უსაფრთხოების დოკუმენტები, როგორცაა გარემოზე ზემოქმედების მიმოხილვა გარემოსდაცვითი ღონისძიებების გეგმასთან ერთად ან გარემოსდაცვითი ღონისძიებების გეგმა, რომელიც მომზადებულია მცირე სამშენებლო და სარეაბილიტაციო სამუშაოების გარემოსდაცვითი ღონისძიებების საკონტროლო სიის გამოყენებით, ასევე, საჭიროების შემთხვევაში, განსახლების სამოქმედო გეგმა.

1.3 კანონმდებლობა და ნორმები

გარემოზე ზემოქმედების ნებართვის შესახებ საქართველოს კანონის თანახმად (2008), ქვე-პროექტი არ საჭიროებს გარემოზე ზემოქმედების შეფასებას და გარემოზე ზემოქმედების ნებართვას.

ქვე-პროექტი უნდა განხორციელდეს მსოფლიო ბანკის უსაფრთხოების შემდეგი დოკუმენტების შესაბამისად:

- გარემოზე ზემოქმედების შეფასების უსაფრთხოების პოლიტიკა (OP/BP 4.01)
- ფიზიკური კულტურული რესურსების უსაფრთხოების პოლიტიკა (OP/BP 4.12)

აღნიშნული უსაფრთხოების პოლიტიკებისა და რეგიონული განვითარების მეორე პროექტის გარემოზე ზემოქმედების მართვის ჩარჩო დოკუმენტის შესაბამისად, ქვე-პროექტი კლასიფიცირდა B(+) კატეგორიად და საჭიროებს გარემოზე ზემოქმედების მიმოხილვისა და გარემოსდაცვითი ღონისძიებების გეგმის მომზადებას.

2. ქვე-პროექტის აღწერა

ქვე-პროექტის ფარგლებში დაგეგმილია:

1. ტურისტული ინფრასტრუქტურის მოწყობა კაცხის საკათედრო ტაძრის მოპირდაპირე მხარეს, ჭიათურა-ზესტაფონი გზის გასწვრივ, სანიტარული კვანძების ჩათვლით;
2. ავტოსადგომის მოწყობა;
3. პანორამული გადასახედი ტერასის მოწყობა;
4. ტურისტული ინფრასტრუქტურისა და ტაძრისთვის სასმელი წყლის მიწოდების სისტემის მოწყობა;
5. ვიზიტორთა ცენტრში კანალიზაციის შიდა სისტემის მოწყობა და საკანალიზაციო წ
6. ვიზიტორთა ცენტრის შიდა კანალიზაციისა და საკანალიზაციო წყლის გამწმენდი ნაგებობის მოწყობა.
7. კაცხის ტაძრის მიმდებარე გზის რეაბილიტაცია.

კაცხის ტაძრის მიმდებარედ ტურისტული ინფრასტრუქტურის მოწყობა ითვალისწინებს:

- ტურისტული ინფრასტრუქტურის მოწყობა კაცხის საკათედრო ტაძრის მოპირდაპირე მხარეს, ჭიათურა-ზესტაფონი გზის გასწვრივ, წყალმომარაგება-კანალიზაციის მოწყობის ჩათვლით;
- ავტოსადგომის მოწყობა;
- პანორამული გადასახედი ტერასის მოწყობა.

ტურისტული ინფრასტრუქტურა ეწყობა ტერიტორიაზე საერთო ფართობით 2240 მ². ტერიტორია რეგისტრირებულია, როგორც მუნიციპალური საკუთრება.

ვიზიტორთა ცენტრი (133.35 მ²) იქნება ერთსართულიანი კარკასული ნაგებობა, რომელიც მოპირკეთებულია ბუნებრივი ფლეთილი ქვით, გამოყენებულია მაგარი ჯიშის ხის მასალები და გადახურულია კერამიკული კრამიტით. ვიზიტორთა ცენტრში განთავსდება საინფორმაციო-ტურისტული ბიურო, ღია ტერასა (53,30 მ²), დახურული ბანი (35.01 მ²), წყარო, საზოგადოებრივი სანიტარული კვანძები. შენობაში მოეწყობა გათბობისა და გაგრილების შერეული სისტემა სპლიტ სისტემის ტიპის კონდიციონერების საშუალებით. გაგრილე ხდება სპლიტ სისტემის ტიპის კონდიციონერების საშუალებით, ხოლო გათბობა კონდიციონერებისა და დამატებით ელექტრო-გამათბობლების საშუალებით.

ავტოსადგომი გათვალისწინებულია როგორც მსუბუქი, ისე ავტობუსების პარკირებისათვის და ითვალისწინებს მოძრაობისა და მობრუნების ორგანიზებას. ავტოსადგომი მოიკირწყლება ბეტონის ჭვირული ფილებით. შესაძლებელია ავტოსადგომის შემდგომი გაფართოება მიმდებარე გაზონის კონფიგურაციის ცვლილებით. ვიზიტორთა ცენტრის ტერიტორია დასავლეთით სრულდება კეთილმოწყობილი პანორამული ტერასით, რომელიც უსაფრთხოების მოაჯირითაა შემოზღუდული.

კაცხის ტაძართან ტურისტული ინფრასტრუქტურა დაპროექტდა კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის სააგენტოს მოთხოვნის შესაბამისად. პროექტი მუნიციპალური განვითარების ფონდში ოფიციალურად წარმოდგენილი იქნა 2014 წლის 7 ივლისის #10/12/912 წერილით.

ქვე-პროექტის ფარგლებში დაგეგმილია კაცხის ტაძრის გვერდით მდებარე საავტომობილო გზის რეაბილიტაცია საერთო სიგრძით 140 მეტრი (გზის სიგანეა 7 მეტრი). სარეაბილიტაციო გზა არის შიდასახელმწიფოებრივი მნიშვნელობის გომი-საჩხერე-ჭიათურა-ზესტაფონის საავტომობილო გზის მარჯვენა მიერთება 77-ე კილომეტრში. გზის მონაკვეთი გადის მთიან რელიეფზე. დღეის მდგომარეობით გზის ასფალტბეტონის საფარი ძლიერ დეფორმირებულია. პროექტით გათვალისწინებულია გზის საფარის აღდგენა ასფალტ-ბეტონის ფენით, ბორდიურთან შეთავსებული კიუვეტის მოწყობას გზის სავალი ნაწილიდან წყლის აცილებისათვის, გაბიონის დამცავი კედლის მოწყობა (45 მ), ტროტუარების მოწყობა, საგზაო ნიშნების განთავსება. გარდა აღნიშნულისა გათვალისწინებულია ტროტუარების მოწყობა ეკლესიის მიმდებარედ გომი-საჩხერე-ჭიათურა-ზესტაფონის საავტომობილო გზაზე, მოაჯირებით. ფეხით მოსიარულეთა უსაფრთხოების გაზრდის მიზნით მოეწყობა სიჩქარის შემამცირებელი ბარიერები, გადასასვლელი და საგზაო გამაფრთხილებელი ნიშნები.

წყლის მიწოდება მოხდება არსებული ბუნებრივი წყაროდან გადატუმბვის გზით.

კაცხის ეკლესიის წყალმომარაგების რეაბილიტაცია მოიცავს:

- **მდ. კაცხურას სანაპიროზე არსებული წყაროს კაპტაჟის აღდგენას.** წყაროს წყლის არსებული მარტივი მიმღები სრულად დაზიანდა 2013 წლის საგზაო-საავტომობილო წყალდიდობების შედეგად. ქვე-პროექტის ფარგლებში დაგეგმილია კაპიტალური საკაპტაჟე ნაგებობის აშენება, საიდანაც წყალი არსებული თვითდენითი მილით (440 მ) მიეწოდება რეზერვუარს და სატუმბ სადგურს;
- **რეზერვუარის (25 მ³), სატუმბო სადგურისა და საქლორატორის მოწყობა** (შენობაში საერთო ფართობით 9 მ²);
- **სასმელი წყლის წნევიანი პოლიეთილენის მილის (973,8 მ) განთავსება** სატუმბოდან წყლის რეზერვუარამდე;
- **სასმელი წყლის ერთი რეზერვუარის მოწყობა ეკლესიის მიმდებარედ;**
- **სასმელი წყლის თვითდენითი პოლიეთილენის მილის (258 მ) განთავსება** რეზერვუარიდან ვიზიტორთა ცენტრამდე.

საკანალიზაციო სისტემა მოიცავს საკანალიზაციო წყლების ბიოლოგიური გამწმენდი ნაგებობის (წარმადობა 4 მ³/დღეღამეში) და კანალიზაციის გამომყვანი კოლექტორების ინსტალაციას. საკანალიზაციო წყლები ვიზიტორთა ცენტრიდან კოლექტორით მიეწოდება გამწმენდ ნაგებობას, საიდანაც გაწმენდილი წყალი მილით ჩაედინება მდ. კაცხურაში.

8. არსებული გარემო

კაცხის მაცხოვრის შობის სახელობის ტაძარი მდებარეობს იმერეთის რეგიონში ჭიათურას მუნიციპალიტეტში, სოფელ კაცხში. თბილისიდან დაშორებულია 190 კმ-

ით. სოფლე კაცხამდე მისვლა შესაძლებელია თბილისი-ჭიათურა ან თბილისი-ზესტაფონის საავტომობილო გზით.

სოფელი დიდ კაცხი მდებარეობს მდ. კაცხურას პირას, ჭიათურისა და ზესტაფონის დამაკავშირებელი გზის გასწვრივ, ქ. ჭიათურადან 11 კმ-ში. სოფელი არის კაცხის თემის ცენტრი, რომელშიც გაერთიანებულია შემდეგი სოფლები: დიდი კაცხი, ეწერი, მორგვეთი, ნავარძეთი, სალიეთი, ჯოკოეთი. სოფელი ისტორიულ წყაროებში მოიხსენიება მე-11 საუკუნიდან. გვიან ფეოდალური ხანის წყაროში მოხსენიებულია „კაცხის ციხე“. სოფელში ცხოვრობს 886 კომლი. ძირითადი შემოსავალი არის სოფლის მეურნეობა (სიმინდი, პარკოსნები).

ტურისტული ინფრასტრუქტურა მოეწყობა კაცხის კათედრალის მოპირდაპირე მხარეს, ჭიათურისა და ზესტაფონის დამაკავშირებელი გზის გასწვრივ. ტერიტორიას ესაზღვრება სოფლის სასაფლაო. მიმდებარე ტერიტორიაზე არის ტრანსპორტის გაჩერების ნაგებობის ნანგრევები, ძველი, მწყობრიდან გამოსული ტუალეტი. მიმდებარე ტერიტორია დაბინძურებულია საყოფაცხოვრებო ნარჩენებით.

კაცხის მონასტერი მდებარეობს რაჭის ქედის სამხრეთი კალთის აღმოსავლეთ ნაწილში, მდ. კაცხურას (მდ. ყვირილას მარჯვენა შენაკადი) ხეობაში, ზღვის დონიდან 650 მ სიმაღლეზე.

გეოლოგიური პირობები

ტერიტორია გეომორფოლოგიური თვალსაზრისით წარმოადგენს მთისწინა ფერდობის ნაწილს, რომლის დახრაც სამხრეთ-დასავლეთურია. ფერდი აგებულია კირქვის დასტებით, რომლებიც დაფარულია კირქვის ღორღიანი გრუნტით, ზოგან კი - ღია ფერის ტერასებით.

კლიმატური პირობები

ქვე-პროექტის განხორციელების ადგილი ხასიათდება რბილი ნოტიო კლიმატით. ზამთარი ზომიერად ცივია, ხოლო ზაფხული - ცხელი და შედარებით მშრალი. საშუალო წლიური ტემპერატურაა - 11.5⁰ C-ით, იანვრის საშუალო ტემპერატურაა - 0.4⁰C, ხოლო ზაფხულის - 22⁰C. მინიმუმი შეადგენს -31⁰C-ით, ხოლო მაქსიმალური ტემპერატურა - +41⁰C. ნალექების საშუალო წლიური რაოდენობაა- 910 მმ. მაქსიმუმი დაიკვირვება შემოდგომასა და ზამთარში.

ჰიდროლოგია

მუნიციპალიტეტი მდიდარია ზედაპირული წყლებით. ძირითადი მდინარეა ყვირილა (16 კმ), რომელიც კვეთს მუნიციპალიტეტის ტერიტორიას. მისი მარჯვენა შენაკადებია: ბუჟა, კაცხურა, რღანისღელე, ნეკრისა, ჯრუჭულა, ხოლო მარცხენა შენაკადებია: შავლეთის ღელე, შუქრუთისწყალი, ითხვისისწყალი, სამალისხევი. მდინარეები იკვებებიან ნალექებით და მიწისქვეშა წყლებით. წყალდიდობა დამახასიათებელია გაზაფხულზე. მუნიციპალიტეტში არის ბევრი წყარო და მიწისქვეშა წყლები.

მდ. კაცხურა, რომლის მარცხენა სანაპიროზე მდებარეობს კაცხის მონასტერი, სათავეს იღებს 1160 მ სიმაღლეზე, რაჭის ქედის სამხრეთ ფერდზე და ერთვის მდ. ყვირილას. მდინარის სიგრძეა 13 კმ, აუზის ფართობი - 31 მ². საზრდოობს წვიმის,

თოვლისა და მიწისქვეშა წყლით. წყალდიდობა გაზაფხულზე, წყალმცირობა — ზამთარში. ზაფხულ-შემოდგომაზე იცის წყალმოვარდნა. საშუალო წლიური ხარჯი შესართავთან 0,9 მ³/წმ.

წყლის სათავე ნაგებობა

ტურისტული ინფრასტრუქტურისა და ეკლესიისათვის წყლის მიწოდება მოხდება მდ. კაცხურას პირას მდებარე წყაროს კაპტაჟიდან. წყლის სათავე ნაგებობა ისეა დაპროექტებული, რომ თავიდან იქნეს აცილებული მისი წარეცხვა ან დატბორვა. კაპტაჟს წარეცხვისაგან იცავს კბილი, ხოლო დატბორვისაგან კედელი, რომლის სიმაღლეა 2,16 მ. გადამღვრელი მილი მდებარეობს მდინარის ნიშნულიდან 1,5 მ სიმაღლეზე.

მაგისტრალური მილსადები კაპტაჟიდან სატუმბ სადგურამდე

პროექტით გათვალისწინებულია არსებული მილის გამოყენება მდინარის კალაპოტის გადაკვეთებზე ტრანშეების მოწყობით გარეცხვის სიღრმის გათვალისწინებით. არსებულ მილსადენს ემატება 30 მეტრი სიგრძის მილი.

სატუმბი სადგური საქლორატოროთი და სამარაგო რეზერვუარით

სატუმბი სადგური საქლორატორო და სამარაგო რეზერვუარი განთავსებულია ზღვის დონიდან 482,70 და 483,70 მ სიმაღლის ფარგლებში და 1,5-2 მეტრით უფრო მაღლა, ვიდრე წყლის დონე მდინარეში. მდინარის მარჯვენა ნაპირს მიუყვება საავტომობილო გზა, რომელიც მდებარეობს 0,5 მეტრით უფრო დაბლა, ვიდრე სატუმბი სადგური. ადგილზე დათვალიერებით ჩანს, რომ აღნიშნული გზა არ იტბორება. აღნიშნულიდან გამომდინარე სატუმბი სადგურის დატბორვა წყალდიდობების დროს (20 წლიანი პერიოდისათვის) მოსალოდნელი არ არის.

ნიადაგები

ქვე-პროექტის განხორციელების ადგილისათვის დამახასიათებელია კარბონატული ნიადაგები. მდინარე ყვირილასა და მისი შენაკადების ქვედა ტერასებზე გავრცელებულია ალუვიური ნიადაგები, ხოლო ძველ ტერასებზე - მძიმე თიხნარი და ყავისფერი ნიადაგები.

მცენარეული საფარი

ჭიათურის პლატის მიდამოებში წარმოდგენილია მეორადი მცენარეულობა. ტერიტორიის დიდი ნაწილი უჭირავს სასოფლო-სამეურნეო სავარგულებსა და სათიბებს. ტყიან ადგილებში გავრცელებულია: რცხილა, ჩვეულებრივი მურყანი, კუნელი, კაკლის ხე, ქლიავი, ცაცხვი, იშვიათად მუხა. ტერიტორიაზე, სადაც უნდა მოეწყოს ტურისტული ინფრასტრუქტურა არის ცაცხვის ორი მრავალწლოვანი ხე. წყაროს კაპტაჟი მდებარეობს მდ. კაცხურას პირას ტყიან ადგილას. მაგრამ ქვე-პროექტის ფარგლებში არ არის დაგეგმილი ხეების მოჭრა წყაროს კაპტაჟის მოწყობისათვის. სატუმბო სადგური შენდება ბუჩქნარით დაფარულ ტერიტორიაზე (ძირითადად მურყანი, თხილი, ანწლი). ტერიტორია, სადაც უნდა განთავსდეს

წყლის რეზერვუარი) კაცხის ეკლესიასთან ახლოს, დაფარულია მეორადი ბალახოვანი საფარველით.

კაცხის მონასტერი

კაცხის მაცხოვრის სახელობის მონასტერი აშენებულია შუასაუკუნეებში ბაღვაშების მიერ 1010-1014 წლებში. ეკლესიას გარს აკრავს გალავანი (რესტავრირებული 1937 წელს), რომლის აღმოსავლეთ კუთხეში მდებარეობს სამრეკლო, საიდანაც არის შესასვლელი ეკლესიის ეზოში. მონასტერი არის ქართული არქიტექტურის ერთ-ერთი ორიგინალური ძეგლი, მსგავსი არქიტექტურის ნაგებობა საქართველოში სხვაგან არ გვხვდება. ტაძარი გუმბათოვანია, აგებულია კირქვით და თითქმის შენარჩუნებული აქვს თავდაპირველი სახე. ეკლესიის ჩრდილოდასავლეთ ნაწილი დაზიანებულია და შესასვლელი კედლის ნაწილი ამოშლილია. 80-იან წლებში, სარესტავრაციო სამუშაოების დროს, ტაძრის შიდა ინტერიერი იქნა სახეცვლილი.

4. ქვე-პროექტის პოტენციური ზეგავლენების ანალიზი

4.1 მშენებლობის ფაზა

4.1.1 სოციალური ზეგავლენა

- **სოციალური საკითხების ზოგადი მომიხილვა:** სოციალურ გარემოზე მნიშვნელოვანი ზეგავლენა მოსალოდნელი არ არის.
- **განსახლების საკითხები:** ქვე-პროექტი არ ითვალისწინებს კერძო საკუთრებაში არსებული მიწის ნაკვეთების შესყიდვას, არ არის მოსალოდნელი პერმანენტული ზეგავლენა კერძო ან იჯარით გაცემულ სასოფლო-სამეურნეო მიწებზე, კერძო საკუთრებაზე ან ბიზნესზე.
- **დასაქმების შესაძლებლობის შექმნა:** მოსალოდნელია შეზღუდული და დროებითი დადებითი ზეგავლენა მშენებლობის ფაზაში და მცირე ოპერირების ფაზაში.
- **ხმაურთან, გამონაბოლქვთან და ვიბრაციასთან დაკავშირებული ჯანმრთელობის საკითხები:** შეზღუდული და დროებითი.
- **სატრანსპორტე მოძრაობის დარღვევა:** ქვე-პროექტთან დაკავშირებული სატრანსპორტო მოძრაობების შედეგად, დროებით შეიზღუდება ადგილობრივი სატრანსპორტო მოძრაობა.
- **უსაფრთხოება და წვდომა:** ქვე-პროექტის ფარგლებში სამუშაოების მიმდინარეობისას შეიზღუდება სარეაბილიტაციო ობიექტის მიმდებარე ტერიტორიებზე მისასვლელი და არ ემუქრება საფრთხე არც ტრანსპორტის მოძრაობას და არც ფეხით მოსიარულეებს.

4.1.2 ზეგავლენა ფიზიკურ კულტურულ მემკვიდრეობაზე

ქვე-პროექტის ფარგლებში სამუშაოები განხორციელდება სამონასტრო კომპლექსის კულტურული მემკვიდრეობის ზონის გარეთ. არ იგეგმება მონასტრის შენობის სტრუქტურული ელემენტებზე ინტერვენცია. აქედან გამომდინარე უარყოფითი

ზეგავლენა ძეგლის სტრუქტურულ მთლიანობასა და მის ისტორიულ ღირებულებაზე მოსალოდნელი არ არის.

სარეაბილიტაციო და სამშენებლო სამუშაოების შედეგად, განსაკუთრებით მიწის ექსკავაციის სამუშაოების დროს, არქეოლოგიური ობიექტების აღმოჩენის შემთხვევაში, სამუშაოები უნდა შეწყდეს დაუყოვნებლივ და აღნიშნულის შესახებ ეცნობოს მუნიციპალური განვითარების ფონდსა და კულტურისა და ძეგლთა დაცვის სამინისტროს. სამუშაოების განახლება შესაძლებელ იქნება მხოლოდ კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის ეროვნული სააგენტოს ნებართვის საფუძველზე.

ოპერირების ფაზაში რისკები დაკავშირებულია ვიზიტორებთან, კერძოდ ვანდალიზმის შემთხვევებთან, წყალმომარაგებისა და კანალიზაციის სისტემის მუშაობასთან და ნარჩენების მართვასთან.

4.1.3 ზეგავლენა ბუნებრივ გარემოზე

სამშენებლო მასალებისა და ნარჩენების არასწორმა მართვამ, შენახვამ, გამოყენებამ და საბოლოო განთავსებამ შეიძლება გამოიწვიოს სამშენებლო ტერიტორიასა და მის მიმდებარედ წყლისა და ნიადაგის დაბინძურების რისკი. მანქანა-დანადგარების არასწორმა მოვლა-პატრონობამ და საწვავით გამართვამ ასევე შეიძლება გამოიწვიოს მიწისა და, გარკვეულწილად, წყლის (სეზონური ნიაღვრები) დაბინძურების რისკი, თუმცა, ამ უკანასკნელის ალბათობა მცირეა.

ნიადაგის დაბინძურება

ქვე-პროექტის ფარგლებში დაგეგმილი სამუშაოებით დაბინძურების პოტენციური წყაროები შეიძლება იყოს:

- დიზელის საწვავი, ზეთები, სამუხრუჭე სითხე, ანტიფრიზი (დაღვრა/გაჟონვა მანქანა/დანადგარებიდან);
- ცემენტი, ბეტონი და სხვა დამაბინძურებლები;
- სამშენებლო ნარჩენები (შესაფუთი მასალები, ქვები, ხრეში, ცემენტის, ბეტონის, ხის და სხვა მასალების ნარჩენები).

წყლის დაბინძურება

წყლების დაბინძურება შეიძლება მოხდეს სხვადასხვა წყაროებიდან:

- საწვავის, ზეთების ან სხვა სახიფათო ნივთიერებების დაღვრა, განსაკუთრებით საწვავით გამართვის ან მანქანა-დანადგარების შეკეთების სამუშაოების დროს;
- ექსკავაციის შედეგად წარმოქმნილი შლამიანი წყლებით;
- სანიაღვრე წყლებში არსებული შლამით;
- მანქანა-დანადგარების გარეცხვისას;
- დაბინძურებული მიწის ან გრუნტის წყლების ზემოქმედებით;
- ზედაპირულ და/ან გრუნტის წყლებზე ქლორის შემცველი ნარჩენი წყლით, რომელიც წარმოიქმნება ახლად დამონტაჟებული წყალმომარაგების სისტემის დეზინფექციის შედეგად.

მოსალოდნელია დაღვრების სწრაფი ჩადინება წყლის ობიექტებში, რის შემდეგაც ძნელი იქნება დაბინძურების ლოკალიზება, და გაიზრდება ქვემო დინებაში უფრო დიდი ფართობის დაბინძურების რისკი. ამიტომ მნიშვნელოვანია ლოკალიზების ღონისძიებების დაუყოვნებლივ გატარება წყლის დაბინძურების რისკის წარმოქმნის შემთხვევაში.

ნიადაგის ნაყოფიერი ფენის მოხსნის შემდგომ გაშიშვლებული გრუნტი წვიმიან ამინდში შეიძლება ჩაირეცხოს სამუშაოების განხორციელების ადგილიდან.

ჰაერის დაბინძურება და ხმაური

ჰაერის დაბინძურების სავარაუდო ზეგავლენა მცირეა. ჰაერის დაბინძურება შეიძლება გამოიწვიოს მანქანა-დანადგარების მოძრაობამ/მუშაობამ ქვე-პროექტის ტერიტორიაზე და მასალების/ნარჩენების ტრანსპორტირებისას. ზემოქმედების წყაროები შეიძლება იყოს:

- მძიმე ტექნიკის მუშაობით გამოწვეული ხმაური და ვიბრაცია;
- გამონაბოლქვი (სატრანსპორტო საშუალებებიდან, ბულდოზერებისაგან, ექსკავატორებისაგან);
- მტვერი.

სამშენებლო ნარჩენები

ინერტული სამშენებლო ნარჩენები

სამშენებლო სამუშაოებისას მოსალოდნელია შემდეგი სახის ინერტული სამშენებლო ნარჩენების წარმოქმნა:

- ბუნებრივი მასალები (გრუნტი, ქვები);
- არასახიფათო ნივთიერებებით დაბინძურებული ნიადაგი;

არასახიფათო სამშენებლო ნარჩენები

არასახიფათო სამშენებლო ნარჩენები შეიძლება მოიცავდეს შესაფუთ მასალას და რკინის (ჯართი, მავთული) ნარჩენებს, რომელთა წარმოქმნა მცირე ოდენობითაა მოსალოდნელი.

გასათვალისწინებელია, რომ ამჟამად სამშენებლო ტერიტორიაზე განთავსებულია ძველი ნაგებობების ნანგრევები და ნარჩენები.

სახიფათო სამშენებლო ნარჩენები

მოსალოდნელია მცირე რაოდენობით სახიფათო ნარჩენების წარმოქმნა მანქანა-დანადგარების ტექნიკური მომსახურების სამუშაოების შედეგად, როგორცაა:

- თხევადი საწვავი;
- ზეთები, ჰიდრაულიკური სითხე;
- ქიმიურ ნივთიერებების, მაგ. ანტიფრიზი;
- დაბინძურებული ნიადაგი;

- გაჟონვის საწინააღმდეგო მასალები, რომლებიც გამოყენებული იქნა ზეთისა და ქიმიური ნივთიერებების შესაწოვად;
- მანქანის/ძრავის ფილტრის კარტრიჯები;
- ზეთიანი ტილოები, ნახმარი ფილტრები, დაბინძურებული ნიადაგი და ა.შ.

ტრანსპორტთან დაკავშირებული ზეგავლენა

შესაძლოა ადგილი იქნეს შემდეგი სახის ზეგავლენებს: სატრანსპორტო საცობების წარმოქმნა, ჰაერის დაბინძურება გამონაბოლქვით, გზების ატალახება, ტრანსპორტის საწვავით გამართვის ან ტექნიკური მომსახურების დროს დაბინძურება.

ნიადაგის ნაყოფიერი ფენის დაკარგვა მისი მოჭრის გამო

ნიადაგის საფარის ზედა ფენის დანაკარგებს მისი მოჭრის შედეგად შეიძლება ადგილი ექნეს მისი არასწორის შენახვისა და რეკულტივაციის შედეგად გადარეცხვის გამო.

პოტენციური ზეგავლენა მცენარეულ საფარზე, ფაუნასა და ლანდშაფტზე

წყალმომარაგების სისტემის ზოგიერთი ელემენტი (წყაროს კაპტაჟი, საქლორატორო, მილების მონაკვეთები) განთავსდება სახელმწიფო ტყის ფონდის მიწაზე, ტყით დაფარულ ტერიტორიაზე. მრავალწლოვანი ხეები განთავსებულია ტერიტორიაზე, სადაც უნდა მოეწყოს ტურისტული ინფრასტრუქტურა, ასევე გზის გასწვრივ, რომლის რეაბილიტაცია დაგეგმილია ქვე-პროექტის ფარგლებში. სატუმბო სადგური, რეზერვუარი და საქლორატორო უნდა განთავსდეს ბუჩქნარით დაფარულ ტერიტორიაზე, რომლის მოჭრაც იქნება საჭირო. მრავალწლოვანი ხე-მცენარეების დაზიანების (განსაკუთრებით მათი ფესვთა სისტემის) აცილების მიზნით უნდა განხორციელდეს სპეციალური ღონისძიებები. ხეების ტოტების შეჭრა (საჭიროების შემთხვევაში და ტერიტორიის გასუფთავება ბიჩქნარისაგან უნდა შეთანხმდეს ადგილობრივ ადმინისტრაციასთან წერილობით.

ქვე-პროექტის განხორციელება არ გამოიწვევს არსებული ლანდშაფტის მნიშვნელოვან ცვლილებას. თავდაპირველი რელიეფი იქნება აღდგენილი სამუშაოების დასრულების შემდგომ.

4.2 ოპერირების ფაზა

ვიზიტორთა ცენტრის ფუნქციონირებასთან დაკავშირებული პოტენციური ზეგავლენებია:

- ტურისტული ნაკადის ზრდა გამოიწვევს ნარჩენების წარმოქმნისა და ხმაურის დონის ზრდას;
- კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლის მიმდებარე ტერიტორიაზე გაიზრდება სატრანსპორტო მოძრაობა, რაც, თავის მხრივ, გამოიწვევს ხმაურისა და გამონაბოლქვის გაზრდას, საჭირო გახდება ტრანსპორტის უსაფრთხო მოძრაობის უზრუნველყოფის გაძლიერება;

- მონასტერის ტერიტორიაზე ტურისტული ტურების განხორციელებისას შეიძლება წარმოიქმნას კონფლიქტები ადგილობრივ ტრადიციებთან და რელიგიური ხასიათის შეზღუდვებთან.

სასმელი წყლის დაქლორვის პოტენციური რისკები უკავშირდება დაქლორვის პროცესის დარღვევას, როდესაც:

- ხდება კირ ქლორის არასათანადო ტრანსპორტირება, შენახვა და გამოყენება, რაც ზიანს მიაყენებს პერსონალის ჯანმრთელობას და გამოიწვევს კირ ქლორის დოზის გადაჭარბებას სასმელ წყალში.
- დაქლორვის პროცესის შეჩერება.

დადებითი სოციალური ზეგავლენა უკავშირდება ტურისტული ინფრასტრუქტურის გაზრდას, რასაც დასაქმების მხრივ დადებითი გავლენა ექნება ადგილობრივი მოსახლეობაზე.

5. შემარბილებელი ღონისძიებები

გარემოზე ზემოქმედების მართვის გეგმა მომზადებული იქნა, რათა უზრუნველყოს გარემოზე ქვე-პროექტის უარყოფითი ზეგავლენის მინიმუმადე შემცირება.

5.1 სამშენებლო ფაზა

კონტრაქტორს მოეთხოვება:

1. სამშენებლო მასალის მოპოვება მხოლოდ ლიცენზირებული მომწოდებლისგან.
2. თუ კონტრაქტორს სურვილი აქვს მასალა მოიპოვოს კარიერიდან ან მდინარის კალაპოტიდან (ვიდრე ეს მასალები შეისყიდოს სხვა მომწოდებლისგან), მაშინ მან ინერტული მასალების ამოღებაზე უნდა მოიპოვოს ლიცენზია.
3. თუ კონტრაქტორს სურს ამუშაოს თავისი ასფალტის ქარხანა (ვიდრე შეისყიდოს ეს მასალა სხვა მომწოდებლისგან) ასეთ შემთხვევაში მან უნდა მოიპოვოს გარემოზე ზემოქმედების ნებართვა.
4. თუ კონტრაქტორს სურს ამუშაოს საკუთარი ბეტონის ქარხანა (ვიდრე შეისყიდოს ეს მასალა სხვა მომწოდებლისგან) ასეთ შემთხვევაში მან უნდა მოამზადოს ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურების სტაციონარული წყაროს ინვენტარიზაციის ტექნიკური ანგარიში და შეათანხმოს საქართველოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტროსთან.
5. სამშენებლო ნარჩენების განთავსება უნდა მოხდეს უახლოეს მუნიციპალურ ნაგავსაყრელზე წერილობითი შეთანხმების საფუძველზე მუნიციპალიტეტის მიერ გამოყოფილ და ზედამხედველ კომპანიასთან

შეთანხმებულ ადგილზე. წარმოდგენილი უნდა იქნეს შეთანხმებულ ადგილზე ნარჩენების განთავსების დამადასტურებელი დოკუმენტები.

6. სამუშაოების დაწყებამდე კონტრაქტორმა მუნიციპალური განვითარების ფონდში უნდა წარადგინოს ზემოთ მითითებული დოკუმენტები.
7. GOST და SNIP ნორმების დაცვა.

სამშენებლო პროცესში გათვალისწინებული უნდა იქნას რიგი შეზღუდვები და შემამსუბუქებელი ზომები:

1. ტექნიკის მოძრაობა ნებადართულია მხოლოდ წინასწარ შეთანხმებული მარშრუტით;
2. შეზღუდულია ტრანსპორტის მოძრაობის მაქსიმალური დასაშვები სიჩქარე;
3. შეზღუდულია ტექნიკის მოძრაობის სიხშირე;
4. სამშენებლო ადგილზე იკრძალება სახიფათო ნარჩენების უკონტროლო შენახვა;
5. სამშენებლო ადგილიდან ყოველდღიურად უნდა იქნეს გატანილი საყოფაცხოვრებო ნარჩენები;
6. ქვე-პროექტის ტერიტორიის მიმდებარედ არსებული ხე-მცენარეები უნდა იქნეს მონიშნული, შემოფარგლული, მათი ფესვთა სისტემა დაცული და თავიდან უნდა იქნეს აცილებული ამ მცენარეთა დაზიანება;
7. სამშენებლო სამუშაოების პროცესში განსაკუთრებით კი მიწის ექსკავაციისას, რაიმე არქეოლოგიური ობიექტის აღმოჩენის შემთხვევაში, სარეაბილიტაციო სამუშაოები უნდა შეჩერდეს, აღნიშნულის შესახებ დაუყოვნებლივ უნდა ეცნობოს მუნიციპალური განვითარების ფონდსა და კულტურისა და ძეგლთა დაცვის სამინისტროს და სამუშაოები განახლდეს მხოლოდ შესაბამისი ნებართვის საფუძველზე.
8. თავიდან უნდა იქნეს აცილებული წყაროს კაპტაჟის სიახლოვეს არსებული სასმელი წყლის მილის დაზიანება და ზეგავლენა არსებულ საკალმახეზე.

ნარჩენების მართვა

სამშენებლო ნარჩენები ხშირად უნდა იქნეს გატანილი ქვე-პროექტის განხორციელების ტერიტორიიდან და ტერიტორია უნდა იქნეს მოწესრიგებული. უნდა მოეწყოს სამშენებლო ნარჩენების დროებითი განთავსების ადგილი, რომელიც დაცული უნდა იყოს გადარეცხვისაგან.

სამშენებლო ნარჩენების განთავსება უნდა მოხდეს უახლოეს მუნიციპალურ ნაგავსაყრელზე წერილობითი შეთანხმების საფუძველზე მუნიციპალიტეტის მიერ გამოყოფილ და ზედამხედველ კომპანიასთან შეთანხმებულ ადგილზე.

საყოფაცხოვრებო ნარჩენები, როგორცაა საკვების ნარჩენები, პლასტმასისა და მინის ბოთლები და ა.შ. უნდა მოთავსდეს კონტეინერებში გატანილი იქნეს ყოველდღიურად.

იკრძალება ნარჩენების დაწვა.

წარმოდგენილი უნდა იქნეს შეთანხმებულ ადგილზე ნარჩენების განთავსების დამადასტურებელი დოკუმენტები.

ხმაური

ხმაურის შესამცირებლად შემდეგი ზომები იქნება გამოყენებული:

- ინერტული მასალების და სხვა სამშენებლო მასალების ტრანსპორტირებისას მარშრუტი უნდა იყოს შეთანხმებული შესაბამის რეგიონალურ სამსახურებთან, რაც ხელს შეუწყობს, რომ ადგილი არ ჰქონდეს გზების სატვირთო ავტომობილებით გადატვირთვას და ნებადართული სატრანსპორტე მოძრაობის ინტენსივობის დარღვევას.
- განისაზღვრება მანქანების მოძრაობის ნებადართული ინტენსივობა და სიჩქარე.
- გამოყენებულ იქნება ტექნიკის სათანადო კონტროლი და მოვლა-შენახვის პრაქტიკა, რათა ადგილი არ ექნეს დაზიანებული ნაწილების შედეგად ხმაურის დონის გაზრდას;
- სამუშაოები უნდა განხორციელდეს მხოლოდ დღის საათებში.

დაბინძურების პრევენცია

წყლების/ ნიადაგის დაბინძურების პრევენციისთვის სამშენებლო ადგილზე უნდა განხორციელდეს შემდეგი ღონისძიებები:

- არ უნდა იქნეს დაშვებული მანქანების მოძრაობა კალაპოტებში;
- მანქანა-დანადგარები უნდა შემოწმდეს რეგულარულად, რათა არ მოხდეს საწვავის ან საპოხი მასალის გაჟონვა. მანქანა-დანადგარების მუშაობისას მინიმუმამდე უნდა შემცირდეს საწვავის/ზეთების დაღვრის/გაჟონვის რისკები; მანქანების ტექნიკური მომსახურება, შეკეთება, რეცხვა, საცხის მოშორება შესაძლებელია ამისათვის სპეციალურად გამოყოფილ ადგილზე, შესაბამისი საფარით და საწრეტით. მანქანების ტექნიკური მომსახურების ადგილები უნდა განთავსდეს მდინარის კალაპოტიდან 50 მეტრში;
- საპოხი მასალა, საწვავი და გამხსნელები უნდა ინახებოდეს და მათი გამოყენება მოხდეს მხოლოდ გამოყოფილ ადგილზე, შესაბამისი საფარით და საწრეტით; აღნიშნული მასალების შენახვა აკრძალულია კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლის ახლოს; მასალების შენახვის ადგილი უნდა იქნეს გადახურული;
- სამშენებლო მოედანზე ხელმისაწვდომი უნდა იყოს დაღვრის შემთხვევაში შემკავებელი მასალები (სორბენტები, ქვიშა, ნახერხი);

- კულტურული მემკვიდრეობის ობიექტის სიახლოვეს აკრძალულია საწვავის, ზეთების, საცხების შენახვა და მანქანების ტექნიკური მომსახურება, შეკეთება, რეცხვა, საცხის მოშორება, საწვავით გამართვა;
- სამშენებლო მასალები უნდა ინახებოდეს სპეციალურად გამოყოფილ ადგილას და უნდა იყოს გადახურული, დაცული გადარეცხვისაგან წვიმის დროს.
- არ უნდა მოხდეს ცემენტის ან ბეტონის ნარჩენების ჩარეცხვა/ჩაყრა ნებისმიერ წყლის ობიექტში.

ახლად დამონტაჟებული მილსადენების და რეზერვუარების გარეცხვა და დეზინფექციის შემდგომ სადეზინფექციო ხსნარი, კონტრაქტორის მიერ, უნდა განეიტრალდეს გარემოში გაშვებამდე, რათა თავიდან იქნას აცილებული ხმელეთის ან წყლის ორგანიზმებზე ზემოქმედება. ქლორით დეზინფექციებისას ეს შესაძლებელია ნატრიუმის ჰიდროსულფატის გამოყენებით, რომლის დოზა ზუსტად უნდა იქნეს შერჩეული. კონტრაქტორის მიერ ნეიტრალიზირებული წყლის გარემოში გაშვება შეთანხმდება ადგილობრივ მუნიციპალიტეტთან.

გრუნტის და ქვა ღორღის გატანა

ნარჩენი ქვები, გრუნტი ან ღორღი შესაძლოა გამოყენებული მეორადად. ხელმისაწვდომობა მასალებზე უნდა შეთანხმდეს ადგილობრივ თვითმმართველობის ორგანოებთან ადგილობრივ თემთან კონსულტაციით. გამოუყენებელი ნარჩენი ქვების, გრუნტის ან ღორღის საბოლოო განთავსება უნდა მოხდეს მუნიციპალიტეტის გამგეობასთან წერილობით შეთანხმებულ ადგილზე.

მტვერი და გამონაბოლქვი

მანქანა-დანადგარები უნდა იყოს გამართულ მდგომარეობაში, რომ არ მოხდეს მუშა-ხელისა და ადგილობრივი მოსახლეობის შეწუხება გამონაბოლქვით. უნდა განხორციელდეს მანქანა-დანადგარების რეგულარული ტექნიკური მომსახურება, გაუმართაობის გამო გამონაბოლქვის გაზრდის თავიდან ასაცილებლად.

მშრალ პირობებში, როცა შესაძლოა წარმოიშვას მტვრის დიდი რაოდენობა, გატარებული უნდა იქნეს შემდეგი ზომები:

- მასალებისა და ნარჩენების ჩამოტვირთვა წყლის გამაფრქვევლების გამოყენებით;
- სამშენებლო მასალების და ყრილების გადახურვა;
- ტრასპორტირება მხოლოდ დადგენილ მარშრუტით და სიჩქარის შემცირება; ტრანსპორტირება არ უნდა მოხდეს პიკის საათებში;
- მასალებისა და ნარჩენების ტრანსპორტირება უნდა მოხდეს დახურული ტრანსპორტით. სამშენებლო ტერიტორია უნდა მოირწყას;

- მუშები აღჭურვილი უნდა იქნენ მტვრისაგან პერსონალური დაცვის საშუალებებით;
- დემონტაჟის სამუშაოების დროს ტერიტორია უნდა დატენიანდეს ან დამონტაჟდეს მტვრის შემაკავებლები;
- გარემო (ტროტუარები, გზები) თავისუფალი უნდა იყოს წარმოქმნილი ნამსხვრევებისაგან;
- აკრძალულია სამშენებლო მასალების ან ნარჩენების დაწვა,
- აკრძალულია მანქანების და მძიმე ტექნიკის დაუტვირთავი მუშაობა.

გრუნტის (ქვე-ნიადაგის) დასაწყოება

გრუნტის ქვედა ფენის დასაწყოება უნდა მოხდეს არა უმეტეს 3 მ სიმაღლის გროვებად, რომელთა გვერდების დახრილობის კუთხე არ აღემატება 60⁰-ს. ამასთან, გათვალისწინებული უნდა იქნეს შემდეგი:

- დასაწყოების ადგილი იმგვარად უნდა იქნეს შერჩეული, რომ არ მოხდეს მისი დატკეპვნა ტექნიკის მოძრაობის შედეგად ან დაბინძურება სხვა მასალებით;
- გრუნტი გამოყოფილი უნდა იქნეს ნიადაგის ნაყოფიერი ფენისაგან.

ნიადაგის ნაყოფიერი ფენის მოხსნა, შენახვა და აღდგენა

სამუშაოების დაწყებამდე კონტრაქტორმა უნდა უზრუნველყოს ნიადაგის ნაყოფიერი ფენის მოხსნა და მისი შენახვა სპეციალურად გამოყოფილ ადგილას. დასაწყოებული ნიადაგის ხარისხი დაცული უნდა იქნას გაუარესებისაგან, გადარეცხვისაგან, გაბნევისაგან და სამუშაოების დასრულების შემდგომ გამოყენებული იქნეს მიზნობრივად.

ნიადაგის ნაყოფიერი ფენის მოხსნა არ შეიძლება თუ გაყინულია მიწის ზედა ფენა, ასევე წვიმიან ამინდში, ან თუ ნიადაგი გაჯერებულია ან მისი მოხსნა გამოიწვევს სტრუქტურის დარღვევას.

ნიადაგის ნაყოფიერი ფენის დასაწყოება უნდა მოხდეს არაუმეტეს 2 მეტრი სიმაღლის გროვებად, რომლის გვერდის დახრილობის კუთხე არ აღემატება 45⁰-ს. ნიადაგის დასაწყოების ადგილის შერჩევასა გათვალისწინებული უნდა იქნეს შემდეგი:

- დასაწყოების ადგილი ისე უნდა იყოს შერჩეული, რომ არ მოხდეს ნიადაგის ნაყოფიერი ფენის ჩამოშლა, დატკეპვნა ტექნიკის მოძრაობის შედეგად, ასევე დაბინძურება სხვა მასალებით.
 - ნიადაგის ნაყოფიერი ფენა გამოყოფილი უნდა იქნეს გრუნტისაგან (ნიადაგის ქვედა ფენისაგან);
 - დაუშვებელია ნიადაგის დასაწყოება მდინარიდან/წყლის ნაკადებიდან 25 მეტრზე ნაკლებ მანძილზე, ადგილმდებარეობის ტოპოგრაფიის თავისებურების გათვალისწინებით;

- დაუშვებელია ნიადაგის დასაწყოება ადგილებში, რომლის დატბორვის რისკიც არსებობს.
- საჭიროების შემთხვევაში კონტრაქტორმა უნდა განახორციელოს დასაწყოებული ნიადაგის ეროზიის საწინააღმდეგო ღონისძიებები, როგორცაა ეროზიის საწინააღმდეგო საფარის მოწყობა, ზედაპირის დატკეპნა და/ან დაგრუნტვა. დასაწყოებული ნიადაგი დაცული უნდა იქნეს წყლის ნაკადით ჩარეცხვისაგან ბერმების ან მისი ექვივალენტის მოწყობით გროვების ირგვლივ, საჭიროებისამებრ.
- დასაწყოებული ნიადაგი გამოყენებული უნდა იქნეს ტერიტორიის რეკულტივაციისათვის სამუშაოების დასრულებისთანავე.

მიმდებარე ლანდშაფტის და მცენარეების დაცვა

კონტრაქტორმა სამუშაოების დაწყებამდე უნდა მონიშნოს წყალმომარაგებისა და საკანალიზაციო სისტემის მილსადენების მარშრუტი შესაბამისი კვალიფიკაციის მქონე სპეციალისტის მონაწილეობით, რათა თავიდან იქნეს აცილებული ხეების მოჭრა.

სამშენებლო საქმიანობების განხორციელების ადგილებსა და მიმდებარე არსებული ხე-მცენარეები უნდა იქნეს მონიშნული და შემოსაზღვრული ღობით, მათი ფესვთა სისტემა უნდა იქნეს დაცული დაზიანებისაგან.

სამშენებლო საქმიანობების მიმდებარე არსებულ მცენარეებზე ზეგავლენა უნდა იქნეს შემცირებული შესაბამისი ღონისძიებების გატარებით, რომელიც მოიცავს (მაგრამ არ შემოიფარგლება) შემდეგ ღონისძიებებს:

- ხეების ირგვლივ ნიადაგის ძლიერ დატკეპვნის ასაცილებლად საფარის გამოყენება;
- ხეების შემოღობვა;
- სამშენებლო სამუშაოები უნდა გაკონტროლდეს ყველა ხის მახლობლად. ხეებთან არ უნდა განთავსდეს მძიმე მასალები ან ტექნიკა, ხოლო ტრანსპორტის მოძრაობა უნდა გაკონტროლდეს
- ნებისმიერი ხე, რომელიც დაზიანდება ან მოიჭრება ან გახმება მშენებლობის შედეგად, მგფ-თან შეთანხმებით უნდა იქნას ჩანაცვლებული სათანადო რაოდენობის ნერგებით;
- ტრანსპორტის მოძრაობა მკაცრად უნდა იქნეს შეზღუდული მისასვლელი გზების ფარგლებში, უნდა მოეწყოს სატრანსპორტო საშუალებებისათვის მოსახვევი ჯიბეები;
- ყველა მომუშავეს მკაცრად უნდა აეკრძალოს მცენარეული მასალების მოპოვება, ნარჩენების გადაყრა ან სხვა ნებისმიერი ქმედება, რომელიც ზიანს მიაყენებს მიმდებარე ლანდშაფტს.

შემარბილებელი ზომები სამშენებლო ადგილის უსაფრთხო

ხელმისაწვდომობისთვის

ეროვნული ნორმების შესაბამისად კონტრაქტორი უზრუნველყოფს სამშენებლო ადგილის სათანადოდ დაცვას და მშენებლობასთან დაკავშირებული სატრანსპორტო მოძრაობის დარეგულირებას. ეს მოიცავს (მაგრამ არ შემოიფარგლება) შემდეგ ღონისძიებებს:

- გზის მაჩვენებლების, გამაფრთხილებელი ნიშნების, ბარიერების განთავსებას. სამშენებლო ტერიტორია იქნება მკაფიოდ შესამჩნევი, ხოლო პოტენციური რისკების შესახებ მოხდება საზოგადოების გაფრთხილება.
- ვიზიტორებისთვის უნდა მოეწყოს ალტერნატიული უსაფრთხო ტროტუარი;
- სამშენებლო ადგილები და ყველა თხრილი უნდა იქნეს შემოღობილი და სათანადოდ დაცული უნებართვო შესვლისაგან, განსაკუთრებით ბავშვებისთვის;
- უნდა მოეწყოს სათანადო განათება და განთავსდეს უსაფრთხოების ნიშნები.

მოხდება სამუშაო საათების ადგილობრივ სატრანსპორტო მოძრაობის სქემასთან მორგება, მასალებისა და ნარჩენების ტრანსპორტირება არ უნდა მოხდეს პიკის საათებში ან პირუტყვის გადაადგილების დროს.

ტერიტორიის მოწესრიგება სამუშაოების დასრულების შემდგომ

კონტრაქტორი ვალდებულია სამუშაოების დასრულების შემდგომ მოაწესრიგოს ქვე-პროექტის განხორციელებისა და მისი მიმდებარე ტერიტორია და მისასვლელელები. ნარჩენი მიწა, მასალები, დროებითი გზები, მექანიზმები, დროებითი ნაგებობები და შეღობვები უნდა იქნას მოხსნილი, ტრანშეები ამოვსებული და მიწის ზედაპირი მოსწორებული, ისე რომ მაქსიმალურად იქნას მიახლოებული თავდაპირველ მდგომარეობასთან.

5.2 ექსპლუატაციის ფაზა

ვიზიტორთა გაზრდილი რაოდენობის შედეგად წარმოქმნილი ნაჩენების გაზრდილი რაოდენობის სათანადო მართვისთვის გატარებული უნდა იქნეს შემდეგი ღონისძიებები:

კონტეინერების განთავსება. განსათავსებელი კონტეინერების რაოდენობა და მოცულობა დამოკიდებულია შემდეგ ფაქტორებზე: ტურისტების მოსალოდნელი რაოდენობა; ტერიტორიის ფართობი, მისასვლელი გზის არსებობა. გამოთვლებზე დაყრდნობით მოსალოდნელი 300 ტურისტისთვის უნდა განთავსდეს 1.1 მ³

მოცულობის მეტალის კონტეინერი. მხედველობაში უნდა იქნას მიღებული რომ მანძილი კონტეინერებს შორის არ უნდა აღემატებოდეს 50 მეტრს. თუ ვერ მოხდება ზემოთ ნახსენები მოთხოვნების დაკმაყოფილება, გამოყენებული იქნება მცირე ზომის მოძრავი 0. 24 მ³ პლასტმასის კონტეინერები.

საჯარიმო სანქციები ადგილის დანაგვიანებისათვის. კონტეინერების განთავსება ვერ მოგვცემს სასურველ შედეგს, თუ არ დაწესდა საჯარიმო სანქციები ტერიტორიის დანაგვიანებისათვის. რაც უფრო ეფექტურად იმუშავებს დაჯარიმების მექანიზმი, მით უფრო მალე იქნება მიღწეული მიზანი.

სატრანსპორტო მოძრაობის რეგულირება

კულტურული მემკვიდრეობის მიმდებარედ გაიზრდება სატრანსპორტო მოძრაობა, რაც გამოხატული იქნება ადგილობრივი გამონაბოლქვის და ხმაურის გაზრდაში, ასევე სატრანსპორტო მოძრაობის უსაფრთხოების საკითხებში. გატარებული უნდა იქნეს შემდეგი შემარბილებელი ღონისძიებები

- პარკინგი განთავსდება მონასტრის შესასვლელიდან 60 მეტრში, მისასვლელი გზის გასწვრივ.
- პარკინგის ფართობი იმგვარად უნდა განთავსდეს რომ მანქანებმა და ავტობუსებმა შეუფერხებლად შეძლონ გაჩერება მანევრირება.
- სათანადო მართვის მომსახურება შეამცირებს საცობებით გამოწვეულ ნეგატიურ ზეგავლენას.

წყალმომარაგების სისტემის უსაფრთხო ფუნქციონირება

წყალმომარაგების სადებიზინფექციო სისტემის უსაფრთხო ფუნქციონირებისათვის განხორციელებული უნდა იქნეს შემდეგი ღონისძიებები:

- მომზადებული უნდა იქნეს მომსახურე პერსონალის უსაფრთხოებისა და გარემოს დაცვის გეგმა, რომელიც მოიცავს ქლორით დეზინფექციის სისტემისათვის ტრანსპორტირების, შენახვის, გამოყენების, განთავსების, პირველადი დახმარების საშუალებებსა და პროცედურებთან დაკავშირებულ საკითხებს.
- ქლორით დეზინფექციის სისტემის ოპერირების და მოვლა-პატრონობის ტრენინგის ჩატარება (წყალმომარაგების სისტემის ფუნქციონირების დაწყებამდე და 4-ჯერ წელიწადში საგარანტიო პერიოდის განმავლობაში) კონტრაქტორის მიერ, საოპერაციო სახელმძღვანელოსა და ტრენინგის პროგრამის მომზადების ჩათვლით.

მონასტრის ტერიტორიაზე დაუშვებელია ხმაური. შეიზღუდება ფოტო გადაღება მონასტერში განსაკუთრებით კი კედლის მოხატულობების. ტანსაცმელთან

დაკავშირებული შეზღუდვები დაწესებულია საქართველოს მართლმადიდებლური ეკლესიის საპატრიარქოსა და მონასტრის მიერ. ქალებს არ უნდა ეცვათ მოკლე შარვლები ან ღია მაისურები. აუცილებელია ქვედაბოლოები და თავსაბურავები, რომლებიც უფასოდ იქნება ხელმისაწვდომი მონასტრის შესასვლელში. მამაკაცებს არ უნდა ეხუროთ ქუდები და არ უნდა ეცვათ მოკლე შარვლები.

მონასტრში ბერებისათვის ფოტო გადაღება მათი ნებართვის გარეშე დაუშვებელია. შესაძლოა დაშვებული იქნეს გამონაკლისი მონასტრის წარმომადგენლებთან შეთანხმებით.

6. მონიტორინგი

მგფ პასუხისმგებელია გარემოზე ზემოქმედების შერბილების ღონისძიებების განხორციელების მონიტორინგზე. სამუშაოების ზედამხედველობისთვის დაქირავებული კონსულტანტი მეთვალყურეობას გაუწევს მიმდინარე სამუშაოების შესაბამისობას გარემოსდაცვით მოთხოვნებთან. ყოველთვიურად შეივსება საველე მონიტორინგის საკონტროლო კითხვარი და თან დაერთვება ფოტომასალა. გარემოზე ზემოქმედების გეგმის განხორციელების ანგარიში ჩართული იქნება მგფ-ის ყოველკვარტალურ ანგარიშში.

მგფ-მა კონტრაქტორისგან უნდა მიიღოს ის ნებართვები, ლიცენზიები და წერილობითი შეთანხმებების ასლები, რაც კონტრაქტორს საქართველოს კანონმდებლობით მოეთხოვება მასალის გამოყენებისთვის, ასფალტის/ბეტონის ქარხნის ფუნქციონირებისა და სხვადასხვა ტიპის ნარჩენების განთავსებისათვის.

7. განხორციელების ღირებულება

აღნიშნული შემარბილებელი ღონისძიებების განხორციელების ღირებულება მცირეა და რთულია გამოიყოს სამშენებლო ოპერირების ფასიდან. თუმცა რეკომენდირებულია რომ ტენდერში წარმოდგენილი დოკუმენტაციის ხარჯთაღრიცხვაში შედიოდეს ხარჯები ნარჩენების განთავსებისათვის. სხვა ხარჯები, რომლებიც გაწეული უნდა იყოს გარემოზე ზემოქმედების მართვის გეგმის განხორციელებისათვის, ინტეგრირებული უნდა იქნეს სხვადასხვა სამშენებლო სამუშაოების ფასებში.

8. მონიტორინგის გეგმა

საქმიანობა	რა პარამეტრი ექვემდებარება მონიტორინგს?	სად არის პარამეტრი, რომელიც ექვემდებარება მონიტორინგს?	როგორ უნდა განხორციელდეს პარამეტრის მონიტორინგი?	როდის განსაზღვრეთ სიხშირე ან ხანგრძლივობა	რატომ ხდება პარამეტრის მონიტორინგი?	ვინ არის პასუხისმგებელი მონიტორინგზე?
სამშენებლო ფაზა						
სამშენებლო მასალების მიწოდება	სამშენებლო მასალების შექმნა მხოლოდ ოფიციალურად დარეგისტრირებული მომწოდებლებისაგან	მომწოდებლის ოფისში ან საწყობში	დოკუმენტების შემოწმება	მომწოდების კონტრაქტების გაფორმებისას	ინფრასტრუქტურის ტექნიკური მდგრადობის და უსაფრთხოების უზრუნველყოფის მიზნით,	მგფ, მშენებლობის ზედამხედველი
სამშენებლო მასალების და ნარჩენების ტრანსპორტირება; სამშენებლო მექანიზმების გადაადგილება	სატრანსპორტო საშუალებების და მექანიზმების ტექნიკური მდგომარეობა სატვირთ ავტომობილების შემოსაზღვრა და დაცვა სპეციალური საფარით ტრანსპორტირების განსაზღვრული საათებისა და მარშრუტების დაცვა	სამშენებლო ტერიტორია	შემოწმება	გაუფრთხილებელი შემოწმებები, როგორც სამუშაო, ისე არა სამუშაო საათებში	მიწისა და ჰაერის ემისიებისაგან დაბინძურების შემცირება; ხმაურით და ვიბრაციით ადგილობრივი საზოგადოებების შეწყუხების შეზღუდვა; ტრანსპორტის მოძრაობის დარღვევის მინიმუმამდე დაყვანა.	მგფ, მშენებლობის ზედამხედველი

საქმიანობა	რა პარამეტრი ექვემდებარება მონიტორინგს?	სად არის პარამეტრი, რომელიც ექვემდებარება მონიტორინგს?	როგორ უნდა განხორციელდეს პარამეტრის მონიტორინგი?	როდის განსაზღვრეთ სიხშირე ან ხანგრძლივობა	რატომ ხდება პარამეტრის მონიტორინგი?	ვინ არის პასუხისმგებელი მონიტორინგზე?
მიწის სამუშაოები	<p>ამოღებული გრუნტის დროებითი შენახვა წინასწარ განსაზღვრულ და შეთანხმებულ ტერიტორიებზე;</p> <p>ამოღებული გრუნტის უკუჩაყრა და/ან განთავსება ოფიციალურად გამოყოფილ ტერიტორიებზე;</p> <p>მიწის სამუშაოებისათვის მძიმე ტექნიკის გამოყენების აკრძალვა</p>	სამშენებლო ტერიტორია	<p>შემოწმება</p> <p>მუდმივი ზედამხედველობა არქეოლოგის მიერ</p>	მიწის სამუშაოების პროცესში	<p>სამშენებლო და და მისი მდებარე ტერიტორიის სამშენებლო ნაგვით დაბინძურების თავიდან აცილება</p> <p>ფიზიკური კულტურული რესურსების დაზიანების და დაკარგვის თავიდან აცილება</p>	<p>მგფ,</p> <p>მშენებლობის ზედამხედველი</p> <p>კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის სააგენტო</p>
ინერტული მასალების წყარო	<p>მასალების შექმნა არსებული მომწოდებლებისაგან, თუ ეს შესაძლებელია;</p> <p>სასარგებლო წიაღისეულის მოპოვების ლიცენზიის მიღება მშენებლი კონტრაქტორის მიერ და ლიცენზიის პირობების მკაცრი დაცვა;</p> <p>კარიერის ტერასებად დაყოფა, კარიერის</p>	კარიერის ზონები	<p>დოკუმენტების შემოწმება</p> <p>სამუშაოების შემოწმება</p>	მასალების მოპოვების პროცესში	<p>ქანობების ეროზიის და ეკოსისტემების და ლანდშაფტების დეგრადაციის შემცირება;</p> <p>მდინარის ნაპირების ეროზიის, წყლის შეწონილი ნაწილაკებით დაბინძურების და წლის მობინადრეების</p>	<p>მგფ,</p> <p>მშენებლობის ზედამხედველი</p>

საქმიანობა	რა პარამეტრი ექვემდებარება მონიტორინგს?	სად არის პარამეტრი, რომელიც ექვემდებარება მონიტორინგს?	როგორ უნდა განხორციელდეს პარამეტრის მონიტორინგი?	როდის განსაზღვრეთ სიხშირე ან ხანგრძლივობა	რატომ ხდება პარამეტრის მონიტორინგი?	ვინ არის პასუხისმგებელი მონიტორინგზე?
	<p>დამუშავებული ადგილების უკუჩაყრა და ლანდშაფტთან ჰარმონიზაცია;</p> <p>მდინარის კალაპოტიდან ხრეშისა და ქვიშის ამოღება ნაკადის გარეთ, ხრეშის დამცავი ბარიერების მოწყობა მოპოვების ტერიტორიასა და წყლის ნაკადს შორის. დაუშვებელია მექანიზმების შესვლა წყლის ნაკადში.</p>				საარსებო პირობების დარღვევის შემცირება.	
სამშენებლო ნარჩენების წარმოქმნა	<p>სამშენებლო ნარჩენების დროებითი შენახვა სპეციალურად გამოყოფილ ადგილებში;</p> <p>ნარჩენების დროულად გადაყრა ოფიციალურად გამოყოფილ ადგილებში</p>	<p>სამშენებლო ტერიტორია;</p> <p>ნაგავსაყრელი ტერიტორია</p>	შემოწმება	პერიოდულად მშენებლობის პროცესში და პრეტენზიების შემთხვევაში	სამშენებლო და მის მეზობლად მდებარე ტერიტორიების მყარი ნარჩენებისგან დაბინძურების თავიდან აცილების მიზნით	მგვ. მშენებლობის ზედამხედველი
ლანდშაფტისა და მცენარეულობის დაცვა	ხეების მონიშვნა და შეღობვა სამშენებლო ტერიტორიაზე და მის მიმდებარედ;	წყალმომარაგებისა და კანალიზაციის სისტემის მარშრუტისა და გზის გასწვრივ	შემოწმება	პერიოდულად მშენებლობის პროცესში და პრეტენზიების შემთხვევაში	მიმდებარე ლანდშაფტისა და მცენარეული საფარის დაცვა	მგვ. მშენებლობის ზედამხედველი

საქმიანობა	რა პარამეტრი ექვემდებარება მონიტორინგს?	სად არის პარამეტრი, რომელიც ექვემდებარება მონიტორინგს?	როგორ უნდა განხორციელდეს პარამეტრის მონიტორინგი?	როდის განსაზღვრეთ სიხშირე ან ხანგრძლივობა	რატომ ხდება პარამეტრის მონიტორინგი?	ვინ არის პასუხისმგებელი მონიტორინგზე?
	ხე-მცენარეების ფესვების დაცვა	ტურისტული ინფრასტრუქტურის სსამშენებლო ტერიტორია				
ახლად ჩადებული მილსადენის რეცხვა დეზინფექცია	სადენზიფექციო ხსნარის განეიტრალება გარემოში გაშვებამდე	მილსადენის ბოლო წერტილები	შემოწმება	მილსადენის რეცხვის დროს დაინსტალირების დამთავრებისას	კონცენტრირებული სადენზიფექციო ხსნარით გამოწვეული გარემო ზიანის პრევენცია.	მგფ მშენებლობის ზედამხედველი
ტრანსპორტის მოძრაობის დარღვევა და ფეხით მოსიარულეთა მიმოსვლის შეზღუდვა	სატრანსპორტო მოძრაობის შეზღუდვის/შემოვლის ნიშნების დადგმა; სამშენებლო მასალების შენახვა და სამშენებლო ნაგვის დროებითი განთავსება ისე რომ თავიდან იქნას აცილებული საცობები მისასვლელ გზებზე	სამშენებლო ტერიტორიაზე და მის გარშემო	შემოწმება	სამშენებლო სამუშაოების პროცესში	მოძრაობის დროს უბედური შემთხვევების თავიდან აცილების მიზნით; ადგილობრივი მაცხოვრებლების დისკომფორტის შემცირების მიზნით	მშენებლობის ზედამხედველი
ტერიტორიის მოწესრიგება სამუშაოების	სამშენებლო და მისი მიმდებარე ტერიტორია მოწესრიგებულია.	სამშენებლო ტერიტორიაზე და მის გარშემო	შემოწმება	სამუშაოების დასრულების შემდგომ	ლანდშაფტის დაცვა	მგფ მშენებლობის ზედამხედველი

საქმიანობა	რა პარამეტრი ექვემდებარება მონიტორინგს?	სად არის პარამეტრი, რომელიც ექვემდებარება მონიტორინგს?	როგორ უნდა განხორციელდეს პარამეტრის მონიტორინგი?	როდის განსაზღვრეთ სიხშირე ან ხანგრძლივობა	რატომ ხდება პარამეტრის მონიტორინგი?	ვინ არის პასუხისმგებელი მონიტორინგზე?
დასრულების შემდგომ	ნარჩენი მიწა, მასალები, დროებითი გზები, მექანიზმები, დროებითი ნაგებობები და შეღობვები მოხსნილია, ტრანშეები ამოვსებულია და მიწის ზედაპირი მოსწორებულია					
მუშების ჯანმრთელობა და უსაფრთხოება	მუშების ფორმებით და ინდივიდუალური დაცვის საშუალებებით აღჭურვა; მუშების და პერსონალის ინფორმირება მექანიზმებთან/აღჭურვილობ ასთან მუშაობისას ინდივიდუალური უსაფრთხოების წესების და ინსტრუქციების შესახებ და ასევე აღნიშნული წესების/ინსტრუქციების მკაცრი დაცვის შესახებ	სამშენებლო ტერიტორია	შემოწმება	გაუფრთხილებელი შემოწმება სამუშაოების მსვლელობისას	სამუშაო ადგილზე უბედური და გაუთვალისწინებელი შემთხვევების თავიდან აცილება მიზნით	მგვ. მშენებლობის ზედამხედველი

საქმიანობა	რა პარამეტრი ექვემდებარება მონიტორინგს?	სად არის პარამეტრი, რომელიც ექვემდებარება მონიტორინგს?	როგორ უნდა განხორციელდეს პარამეტრის მონიტორინგი?	როდის განსაზღვრეთ სიხშირე ან ხანგრძლივობა	რატომ ხდება პარამეტრის მონიტორინგი?	ვინ არის პასუხისმგებელი მონიტორინგზე?
ოპერირების ფაზა						
მყარი ნარჩენების მართვა ვიზიტორთა ცენტრიდან	ნარჩენების დროული გატანა	რეაბილიტირებულ მოწყობილობები	შემოწმება	ოპერირებისას	ადგილის და მიმდებარე ტერიტორიის ნაგვისგან განთავისუფლება	ჭიათურას მუნიციპალიტეტი
წყალმომარაგების და კანალიზაციის გამწმენდი ნაგებობის მომსახურება	წყალმომარაგების სისტემა არ ჟონავს და მოდის შეუფერხებლად. კანალიზაციის გამწმენდი მუშობს კლარგად.	სარეაბილიტაციო საშუალებები	შემოწმება	ოპერირებისას	წყლის დანაკარდის პრევენცია გადაუმუშავებელი წყლით ზედაპირის და მიწის დაბინძურების პრევენცია	ჭიათურას მუნიციპალიტეტი
წყალმომარაგების სისტემის დეზინფექციის უსაფრთხოება	მომზადა ჯანმრთელობის და უსაფრთხოების გეგმა, ტრანსპორტაციის, შენახვის, გამოყენების, გადაყრის, სასწრაფო პირველადი დახმარების საშუალებების	სასმელი წყალი გამწმენდი მოწყობილობა	შემოწმება	წყალმომარაგების სისტემის ამუშავებისას	ქლორის გაუთვალისწინებელი და სამუშაო გაშვების შედეგად გარემო ზიანის პრევენცია	ჭიათურას მუნიციპალიტეტი

საქმიანობა	რა პარამეტრი ექვემდებარება მონიტორინგს?	სად არის პარამეტრი, რომელიც ექვემდებარება მონიტორინგს?	როგორ უნდა განხორციელდეს პარამეტრის მონიტორინგი?	როდის განსაზღვრეთ სიხშირე ან ხანგრძლივობა	რატომ ხდება პარამეტრის მონიტორინგი?	ვინ არის პასუხისმგებელი მონიტორინგზე?
	პროცედურების და დეზინფექციის შესახებ; ოპერირება მოვლა შენახვის ტრენინგი					
სამონასტრო კომპლექსის და ვიზიტორთა ცენტრის მოვლა შენახვა	ნებადაურთველი მშენებლობა და მიწის არაოფიციალური სარგებლობა ისტორიული ადგლის მახლობლად.	სარეაბილიტაციო მოწყობილობა	შემოწმება	მოწყობილობის ოპერირებისას	ძეგლის და გარშემო ფართობის ისტორიული და ესთეტიკური ღირებულების დაკარგვის პრევენცია	ჭიათურას მუნიციპალიტეტი

არსებული წყარო

სატუმბო სადგურის განთავსების ადგილი

რეზერვუარის განთავსების ადგილი

გზა, რომლის რეაბილიტაციაც დაგეგმილია ქვე-პროექტის ფარგლებში

დანართი 1. საჯარო განხილვის მასალები

კულტურული მემკვიდრეობის ზონის კეთილმოწყობა კაცხის მონასტერთან

ქვე-პროექტის ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე ზემოქმედების მართვის გეგმის საჯარო განხილვის ოქმი

1 ოქტომბერი, 2015

2015 წლის 1 ოქტომბერს ჭიათურას მუნიციპალიტეტის სოფელ კაცხის საჯარო სკოლის შენობაში გაიმართა ქვე-პროექტის „კულტურული მემკვიდრეობის ზონის კეთილმოწყობა კაცხის მონასტერთან“ ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე ზემოქმედების მართვის გეგმის საჯარო განხილვა.

შეხვედრას ესწრებოდნენ: ლალი კაპანაძე - ჭიათურის მუნიციპალიტეტის გამგებლის მოადგილე, თეიმურაზ ჭუმბურიძე - ჭიათურის მუნიც. გამგებლის მოადგილე, ალექსანდრე ციცქიშვილი - ჭიათურის მუნიციპალიტეტის საკრებულოს თავჯდომარე, გრიგოლ ასანიძე - ჭიათურის მუნიც. გამგეობა, რატი ცხადიშვილი - ჭიათურის მუნიციპ. გამგეობა, მალხაზ ჯაჯანიძე - ჭიათურის მუნიც. გამგეობა, დარეჯან მაჩიტაძე - კულტურის ცენტრი, ინგა მაჭარაშვილი - მხარეთმცოდნეობის მუზეუმი, მენეჯერი, ნატალია შუკაკიძე - კულტურის ცენტრი, გიორგი ციცქიშვილი - მუნიციპალიტეტის გამგეობის განათლების, კულტურის, სპორტისა და ახალგაზრდობის სამსახურის უფროსი, ნუგზარ ჯაფარიძე - ჭიათურის მუნიც. საკრებულო, გიორგი დემეტრაშვილი - ჭიათურის მუნიციპ. საკრებულო, რომან მუმლაძე - ჭიათურის მუნიციპალიტეტის საკრებულო, შოთა ბრეგვაძე - ჭიათურის გამგეობა, ნორა ბუცხრიკიძე - კაცხის საჯარო სკოლა, ნინო გვესიძე - კაცხის საჯარო სკოლა, ფატი გაფრინდაშვილი - კაცხის საჯარო სკოლა, ქეთევან კაპანაძე - კაცხის საჯარო სკოლა, ნუგზარ მოდებაძე - სოფელი კაცხის მაცხოვრებელი, რეზო მოდებაძე - სოფელი კაცხის მაცხოვრებელი, გიორგი კურტანიძე - ჭიათურის მუნიციპალიტეტი, ტარიელ ჭანკვეტაძე - კაცხის ადმინისტრაციული ერთეულის უფროსი სპეციალისტი.

მუნიციპალური განვითარების ფონდის წარმომადგენლები: ნინო პატარაშვილი - გარემოსდაცვითი უსაფრთხოების სპეციალისტი, ნონა ჭიჭინაძე, სოციალური და გენდერული საკითხების სპეციალისტი, შალვა კოკოჩაშვილი - დონორებთან ურთიერთობის სპეციალისტი.

შეხვედრა გახსნა ნ. პატარაშვილმა, რომელმაც შეხვედრის მონაწილეებს მიაწოდა ინფორმაცია იმერეთის რეგიონული განვითარების პროექტის ფარგლებში მიმდინარე და დაგეგმილი ქვე-პროექტების შესახებ. ნ. პატარაშვილმა შეხვედრის მონაწილეებს მიაწოდა ინფორმაცია „კაცხის მონასტერთან კულტურული მემკვიდრეობის ზონის კეთილმოწყობის“ ქვე-პროექტის ფარგლებში დაგეგმილი სამუშაოების შესახებ, ისაუბრა მსოფლიო ბანკისა და მუნიციპალური განვითარების ფონდის გარემოსდაცვით მოთხოვნებზე, რომლებიც შესრულებული უნდა იქნეს ქვე-პროექტის განხორციელების დროს, შეხვედრის მონაწილეებს დეტალურად გააცნო

ქვე-პროექტის ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე ზემოქმედების მართვის გეგმა, ისაუბრა გარემოზე ქვე-პროექტის ფარგლებში დაგეგმილი ღონისძიებების პოტენციური ზეგავლენების თაობაზე და შესაბამის შემარბილებელ ღონისძიებებზე, რაც სავალდებულოა, რომ განხორციელდეს კონტრაქტორის მიერ. ნ.პატარაშვილმა განმარტა, რომ გარემოსდაცვითი მოთხოვნების შესრულებას მონიტორინგს გაუწევს, როგორც მუნიციპალური განვითარების ფონდის გარემოსდაცვითი უსაფრთხოების სპეციალისტები, ასევე საკონსულტაციო კომპანია Eptisa. პრეზენტაციის დასასრულს ნ. პატარაშვილმა შეხვედრის მონაწილეებს მიაწოდა ინფორმაცია საკონტაქტო პირების შესახებ, რომელთაც მოსახლეობა შეიძლება დაუკავშირდეს გარემოზე ზემოქმედების ან სოციალურ საკითხებთან დაკავშირებით საჩივრების არსებობის შემთხვევაში.

ნ. ჭიჭინაძემ ისაუბრა ქვე-პროექტის განხორციელების შედეგად მოსალოდნელ სოციალურ სარგებლებზე. კერძოდ აღნიშნა, რომ ქვე-პროექტის ფარგლებში ტურისტული ინფრასტრუქტურის მოწყობა ხელს შეუწყობს ობიექტის ტურისტული მიმზიდველობის ამაღლებას, რაც, თავის მხრივ, ხელს შეუწყობს კერძო ინვესტიციების მოზიდვას ტურისტულ სექტორში და გაზრდის ადგილობრივი მოსახლეობის დასაქმების შესაძლებლობებს.

შეხვედრის მონაწილეების მიერ დასმული იქნა შემდეგი შეკითხვები:

შეკითხვები და შენიშვნები	პასუხები და კომენტარები
<p><i>კაცხის მონასტერთან ტურისტული ინფრასტრუქტურის მოწყობის პროექტის შესახებ პირველად ინფორმაცია მიღებული იქნა 2012 წელს. რატომ არ მოხდა სამუშაოების დაწყება განვლილი დროის განმავლობაში?</i></p>	<p>ჭიათურის მუნიციპალიტეტის გამგეობის ინფრასტრუქტურის სამსახურის წარმომადგენელმა განმარტა, რომ გარკვეული დრო დასჭირდა იმ ტერიტორიების რეგისტრაციას, რომლებზეც უნდა განთავსდეს პროექტით გათვალისწინებული ობიექტები. გარდა აღნიშნულისა, წყალმომარაგებისა და კანალიზაციის მიწების ნაწილი ხვდება სახელმწიფო ტყის ფონდის ტერიტორიაზე, მოხდა შესაბამისი მიწის ნაკვეთების დროებით გადაცემა მგფ-სათვის სპეციალური სარგებლობისათვის. შესაბამისი პროცედურის განხორციელებასაც დასჭირდა გარკვეული დრო.</p> <p>ნ. პატარაშვილმა განმარტა, რომ გარდა პროექტის განხორციელების ტერიტორიის რეგისტრაციისა, მოხდა საპროექტო დოკუმენტაციაში გამოვლენილი ხარვეზების გამოსწორება და შეტანილი იქნა გარკვეული ცვლილებები წყალმომარაგებისა და კანალიზაციის სისტემების მოწყობის ნაწილში.</p>

<p><i>როგორ მოხდება ტურისტული ინფრასტრუქტურის ობიექტის მომარაგება წყლით?</i></p>	<p>ტურისტული ინფრასტრუქტურის წყლით მომარაგება მოხდება ავტონომიური სისტემით, რომელიც განცალკევებულია სოფელ კაცხის წყალმომარაგების სისტემიდან. ქვე-პროექტის ფარგლებში აღდგენილი იქნება მდ. კაცხურას პირას მდებარე წყაროს კაპტაჟი, საიდანაც წყალი, სატუმბო სადგურის საშუალებით, მიეწოდება ვიზიტორთა ცენტრს და კაცხის საკათედრო ტაძარს.</p>
<p><i>კიდევ რა პროექტები განხორციელდება ჭიათურას მუნიციპალიტეტში?</i></p>	<p>რეგიონული განვითარების მეორე პროექტის ფარგლებში დაგეგმილია ტურისტული ინფრასტრუქტურის მოწყობა კაცხის სვეტთან, ასევე უშუალოდ კაცხის საკათედრო ტაძრის, სამრეკლოსა და გალავნის სარესტავრაციო სამუშაოების განხორციელება.</p>
<p><i>შესაძლებელია თუ არა ადგილობრივი მოსახლეობის დასაქმება სამშენებლო სამუშაოებში?</i></p>	<p>სამშენებლო სამუშაოები განხორციელდება მგფ-ის კონტრაქტორის მიერ, რომელიც შეირჩევა ტენდერის საფუძველზე. მუშა-ხელის დასაქმება მოხდება სამუშაოების კონტრაქტორის მიერ. მსოფლიო ბანკის მოთხოვნების შესაბამისად, ერთნაირი კვალიფიკაციის შემთხვევაში, უპირატესობა ენიჭება ადგილობრივ მუშა-ხელს.</p>
<p><i>სად მოხდება საკანალიზაციო წყლების ჩაშვება?</i></p>	<p>ქვე-პროექტის ფარგლებში ვიზიტორთა ცენტრის მიმდებარედ მოეწყობა საკანალიზაციო წყლების გამწმენდი ნაგებობა. მოხდება საკანალიზაციო წყლების ბიოლოგიური გაწმენდა, ხოლო გაწმენდილი წყლების ჩაშვება მოხდება მდ. კაცხურაში. ჩამდინარე წყლების მართვა მოხდება ეროვნულ კანონმდებლობასთან შესაბამისად. ბიოლოგიური გაწმენდის შემდგომ ჩამდინარე წყალში დამაბინძურებელი ნივთიერებების კონცენტრაცია შესაბამისობაში იქნება კანონმდებლობით დადგენილ ნორმებთან.</p>

ოქმი შეადგინა ნინო პატარაშვილმა, მგფ, გარემოსდაცვითი უსაფრთხოების სპეციალისტმა.

2 ოქტომბერი, 2015.

დანართი 1. საჯარო კონსულტაციის მონაწილეთა რეგისტრაციის ფურცელი

რეგიონული განვითარების მთავრობის პროექტი

კულტურული მემკვიდრეობის ზონის კეთილმოწყობა კაცხის მონასტერთან

ქვე-პროექტის ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე ზემოქმედების სკრინინგისა და გარემოზე ზემოქმედების მიმოხილვის დოკუმენტების საჯარო განხილვა

1 ოქტომბერი 2015 წელი

შეხვედრაზე დამსწრეთა რეგისტრაციის ფურცელი

სახელი, გვარი	ორგანიზაცია	საკონტაქტო ინფორმაცია	ხელმოწერა
1. დიდი ვაჟანაძე	ფილიპოს ბერიძის მონასტრის მონაწილე	599 33 22 42	<i>[Handwritten Signature]</i>
2. აიაძესაძე ქეთევანი	ქ.ა. ბერიძის მონასტრის მონაწილე	599 34 32 30	<i>[Handwritten Signature]</i>
3. კლდინაძე სოსო	ქეთევანი მონასტრის მონაწილე	551 32 38 32 551 50 51 52	<i>[Handwritten Signature]</i>
4. გიგინეიძე სოსო	ქეთევანი მონასტრის მონაწილე	599 40 62 89	<i>[Handwritten Signature]</i>
5. ხატი ქეთევანი	ქეთევანი მონასტრის მონაწილე	599-90-55-39	<i>[Handwritten Signature]</i>
6. მარტოვიძე ვაჟან	ქეთევანი მონასტრის მონაწილე	599-42-22-92	<i>[Handwritten Signature]</i>

	სახელი, გვარი	ორგანიზაცია	საკონტაქტო ინფორმაცია	ხელმოწერა
7.	ლახვიანი მარგარიტა	საქართველოს სამართლო	577-52-80-66	ლ. ლახვიანი
8.	ნინო მუსხიშვილი	მედიკოსების საერთაშორისო აზიის განვითარების ფონდის, მსოფლიო	595 20-16-61	ნ. მუსხიშვილი
9.	დავით შაყაძე	საერთაშორისო სამართლო	598-87-21-51	დ. შაყაძე
10.	ბარბარე სოლომონიძე	მსოფლიო სამართლო სამართალი სამართალი სამართალი	551 545 415	ბ. სოლომონიძე
11.	ნინო ბარბაქაძე	საერთაშორისო სამართლო სამართალი	577 111038	ნ. ბარბაქაძე
12.	კვიციანი მარგარიტა	საერთაშორისო სამართლო სამართალი	595 7476 70	კ. კვიციანი
13.	ნინო შაყაძე	საერთაშორისო სამართლო სამართალი	577 188 226	ნ. შაყაძე
14.	ნინო შაყაძე	საერთაშორისო სამართლო სამართალი	599-26-87-95	ნ. შაყაძე
15.	ნინო შაყაძე	საერთაშორისო სამართლო სამართალი	595-51-95-44	ნ. შაყაძე
16.	ნინო შაყაძე	საერთაშორისო სამართლო სამართალი	555 6847 29	ნ. შაყაძე

	სახელი, გვარი	ორგანიზაცია	საკონტაქტო ინფორმაცია	ხელმოწერა
17.	ფატი ვაფხინაძე	კახლის სავაჭრო სამსახური	595-53-52-99	ფ. ვაფ.
18.	ქეთევან კახიანი	კახლის სავაჭრო სამსახური	595-15-95-39	ქ. კ.
19.	შოთაძე ნუგეში	სოფლის მეურნეობის სამსახური	551884415	ნ. შ.
20.	შოთაძე ზურაბი	სოფლის მეურნეობის სამსახური		ზ. შ.
21.	კობეძე ვახტანგ	სოფლის მეურნეობის სამსახური	551 106098	ვ. კ.
22.	გაბრიელ კახიანი	კახლის სავაჭრო სამსახური	598-50-24-19	გ. კ.
23.				
24.				
25.				
26.				

დანართი 2. საჯარო განხილვის ამსახველი ფოტომასალა

